

1314.

Na osnovu člana 11 a stav 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20), Vlada Crne Gore, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, 24. septembra 2020. godine, donijela je

**ODLUKU
O VISINI NAKNADE ZA IZDAVANJE IZVODA IZ
PLANSKOG DOKUMENTA**

Član 1

Naknada za izdavanje izvoda iz planskog dokumenta iz Registra planskih dokumenata iznosi tri eura.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“

Broj: 07- 4326

Podgorica, 24. septembra 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1315.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji („Službeni list RCG“ br. 55/00, 12/02 i 28/06 i „Službeni list CG“ br. 21/08, 30/17 i 75/18) Vlada Crne Gore 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova, donijela je

ODLUKU O UTVRDIVANJU JAVNOG INTERESA ZA EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI RADI REALIZACIJE PROJEKTA „REKONSTRUKCIJA MALIH HIDROELEKTRANA – MHE PODGOR – BAR“

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u opštini Bar i to:

KO Ovtočići

- dio kat.parcele br. 46 (novo stanje 46/2), po kulturi pašnjak 5. klase, površine 86 m², dio kat.parcele br. 100 (novo stanje 100/2), po kulturi šume 5. klase, površine 185 m², dio kat.parcele br. 193 (novo stanje 193/2), po kulturi šume 5. klase, površine 93 m² i (novo stanje 193/3), po kulturi šume 5. klase, površine 116 m², upisane u listu nepokretnosti br. 45, susvojina Vujačić Petra Branke i Vujačić Sava Slobodana, u obimu prava od po ½,
- dio kat.parcele br. 103 (novo stanje 103/2), po kulturi pašnjak 5. klase, površine 500 m², dio kat.parcele br. 195 (novo stanje 195/2), po kulturi šume 5. klase, površine 27 m², upisane u listu nepokretnosti br. 135, svojina Pobor Mašana Mare, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 105 (novo stanje 105/2), po kulturi šume 5. klase, površine 583 m², dio kat.parcele br. 107 (novo stanje 107/2), po kulturi šume 5. klase, površine 637 m², upisane u listu nepokretnosti br. 41, svojina Vujačić Mila Marije, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 194 (novo stanje 194/2), po kulturi šume 5. klase, površine 176 m², upisane u listu nepokretnosti br. 200, svojina Vujačić Svetozara Petra, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 106/2 (novo stanje 106/3), po kulturi šume 5. klase, površine 385 m², upisane u listu nepokretnosti br. 18, susvojina Vujačić Rista Gojka, Vujačić Rista Novice i Vujačić Rista Stevana, u obimu prava od po 1/3,
- dio kat.parcele br. 115 (novo stanje 115/2), po kulturi šume 5. klase, površine 876 m², upisane u listu nepokretnosti br. 22, svojina Vujačić Marka Dimitrija, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 117 (novo stanje 117/2), po kulturi šume 5. klase, površine 816 m², upisane u listu nepokretnosti br. 50, susvojina Vujačić Slavka Božidara, Vujačić Slavka Borivoja i Vujačić Slavka Radovana, u obimu prava od po 1/3,
- dio kat.parcele br. 121 (novo stanje 121/2), po kulturi šume 5. klase, površine 1.014 m², upisane u listu nepokretnosti br. 108, susvojina Kosović Miroslava i Kosović Radivoja, u obimu prava od po ½,
- kat.parcele br. 123, po kulturi šume 5. klase, površine 171 m², kat.parcele br. 138, po kulturi šume 5. klase, površine 64 m², upisane u listu nepokretnosti br. 147, svojina Stijepčević Ilije Dušana, u obimu prava od po 1/1,
- dio kat.parcele br. 191 (novo stanje 191/2), po kulturi šume 5. klase, površine 18 m², upisane u listu nepokretnosti br. 154, svojina Stijepčević Luke Milice, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 128 (novo stanje 128/2), po kulturi šume 5. klase, površine 249 m², upisane u listu nepokretnosti br. 183, svojina Tomović Marije, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 129 (novo stanje 129/2), po kulturi šume 5. klase, površine 159 m², upisane u listu nepokretnosti br. 169, svojina Tomović Blagote Vladimira, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 130 (novo stanje 130/2), po kulturi šume 5. klase, površine 444 m², dio kat.parcele br. 182 (novo stanje 182/2), po kulturi šume 5. klase, površine 19 m², upisane u listu nepokretnosti br. 173, svojina Tomović Blaža, u obimu prava od 1/1,

- dio kat.parcele br. 132 (novo stanje 132/2), po kulturi šume 5. klase, površine 602 m², dio kat.parcele br. 181 (novo stanje 181/2), po kulturi šume 5. klase, površine 46 m², upisane u listu nepokretnosti br. 58, susvojina Opštine Bar u obimu od $\frac{1}{2}$ i Vukanović Miodraga i Vukanović Zorana, u obimu prava od po $\frac{1}{4}$,
- dio kat.parcele br. 133 (novo stanje 133/2), po kulturi šume 5. klase, površine 207 m², dio kat.parcele br. 134 (novo stanje 134/2), po kulturi šume 5. klase, površine 272 m², upisane u listu nepokretnosti br. 126, susvojina Petanović Ilike Velike i Petanović Vojislave, u obimu prava od $\frac{1}{2}$,
- dio kat.parcele br. 135 (novo stanje 135/2), po kulturi šume 5. klase, površine 260 m², upisane u listu nepokretnosti br. 180, svojina Tomović Alekse Joša, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 136 (novo stanje 136/2), po kulturi šume 5. klase, površine 274 m², upisane u listu nepokretnosti br. 61, svojina Vukanović Andrije Vukana, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 137 (novo stanje 137/2), po kulturi šume 5. klase, površine 816 m², dio kat.parcele br. 141 (novo stanje 141/2), po kulturi šume 5. klase, površine 943 m², upisane u listu nepokretnosti br. 163, svojina Stijepčević Nikole Aleksandre, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 139 (novo stanje 139/2), po kulturi šume 5. klase, površine 163 m², upisane u listu nepokretnosti br. 65, susvojina Vukanović Uroša Petra i Vukanović Uroša Radovana, u obimu prava od po $\frac{1}{2}$,
- dio kat.parcele br. 140 (novo stanje 140/2), po kulturi šume 5. klase, površine 149 m², upisane u listu nepokretnosti br. 150, svojina Stijepčević Nikole Marije, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 143 (novo stanje 143/2), po kulturi šume 5. klase, površine 2.022 m², dio kat.parcele br. 149 (novo stanje 149/2), po kulturi šume 4. klase, površine 1.589 m², upisane u listu nepokretnosti br. 142, svojina Stijepčević Krsta Veljka, u obimu prava od 1/1,
- dio kat.parcele br. 150 (novo stanje 150/2), po kulturi šume 4. klase, površine 340 m², dio kat.parcele br. 217 (novo stanje 217/2), po kulturi pašnjak 5. klase, površine 135 m², upisane u listu nepokretnosti br. 187, svojina Tomović Sava Ilike, u obimu prava od 1/1.

Član 2

Svrha eksproprijacije je realizacija projekta „Rekonstrukcija malih hidroelektrana – MHE Podgor – Bar“.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovešće Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:07-4013

Podgorica,13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1316.

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09) Vlada Crne Gore je 17. septembra 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU

**O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI GLAVNOM GRADU PODGORICA ZA
RAZMJENU NEPOKRETNOSTI SA SUVLASNICIMA VEROM ŠTAJNER ŠUTIĆ,
VLADIMIROM ŠTAJNEROM I ZDRAVKOM ŠTAJNER TEODOROVIĆ**

1. Daje se prethodna saglasnost Glavnom gradu Podgorica za razmjenu nepokretnosti sa suvlasnicima Verom Štajner Šutić, Vladimirom Štajnerom i Zdravkom Štajner Teodorović i to:

- katastarske parcele broj 3803/7, po kulturi "livada 4. klase", površine 608 m²;
- katastarske parcele broj 3803/8, po kulturi "livada 4. klase", površine 661 m²,
- katastarske parcele broj 3803/9, po kulturi "livada 4. klase", površine 713 m² i
- katastarske parcele broj 3803/10, po kulturi "livada 4. klase", površine 683 m²,
sve upisane u list nepokretnosti broj 5746, KO Podgorica III, Glavni grad Podgorica, po procijenjenoj vrijednosti od 230,00 €/m², kojima raspolaže Glavni grad Podgorica, sa - katastarskom parcelom, broj 3836/1, po kulturi "vrt 1. klase", površine 2.247 m²,
upisanom u list nepokretnosti broj 6831, KO Podgorica III, Glavni grad Podgorica, po procijenjenoj vrijednosti od 207,00 €/m², koja je u susvojini Vere Štajner Šutić, Vladimira Štajnera i Zdravke Štajner Teodorović.

2. Odluka će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-4159

Podgorica, 17. septembra 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1317.

Na osnovu člana 109 Zakona o visokom obrazovanju (“Službeni list CG”, br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 47/19, 72/19 i 74/20), Ministarstvo prosvjete donijelo je

PRAVILNIK

O IZMJENAMA PRAVILNIKA O KRITERIJUMIMA, NAČINU, USLOVIMA I VISINI NAKNADE ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA SMJEŠTAJ I ISHRANU U DOMU, STUDENTSKI KREDIT, STIPENDIJU I PARTICIPACIJU PREVOZA

Član 1

U Pravilniku o kriterijumima, načinu, uslovima i visini naknade za ostvarivanje prava na smještaj i ishranu u domu, studentski kredit, stipendiju i participaciju prevoza („Službeni list RCG“, broj 12/07 i „Službeni list CG“, br. 25/11, 54/11, 39/15, 64/15, 42/16 i 44/18) u članu 2 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„Pravo na smještaj u domu mogu ostvariti studenti osnovnih, specijalističkih i dvogodišnjih master studija, koji se školuju van mjesta stanovanja, koji su prvi put upisali semestar odgovarajuće godine studija i nijesu mijenjali studijski program.“

Ako nakon raspodjele mjesta studentima iz stava 1 ovog člana u domu ostane slobodnih mjesta, pravo na smještaj po ekonomskoj cijeni mogu ostvariti i studenti jednogodišnjih master i doktorskih studija, koji nijesu u radnom odnosu, školuju se van mjesta stanovanja, a koji su po prvi put upisali semestar odgovarajuće godine studija i nijesu mijenjali studijski program.“

Član 2

U članu 6 riječi: „do 15. oktobra“ zamjenjuju se riječima: „do 30. oktobra“.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 1060301-011/20-4741-2
Podgorica, 2. oktobra 2020. godine

Ministar,
dr Damir Šehović, s.r.

1318.

Na osnovu člana 125b stav 3 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

PRAVILNIK O PROGRAMU I NAČINU POLAGANJA STRUČNOG ISPITA ZA OBAVLJANJE POSLOVA IZRADE TEHNIČKE DOKUMENTACIJE, ODNOŠNO GRAĐENJA OBJEKATA

Član 1

Stručni ispit za obavljanje poslova izrade tehničke dokumentacije, odnosno građenja objekata polaže se prema programu i na način propisan ovim pravilnikom.

Član 2

Stručni ispit za obavljanje poslova izrade tehničke dokumentacije, odnosno građenja objekata, polaže se prema programu datom u Prilogu 1.

Član 3

Za polaganje stručnog ispita lice koje ispunjava uslove iz člana 123 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20) podnosi Inženjerskoj komori Crne Gore (u daljem tekstu: Komora) pisanu prijavu.

Prijava iz stava 1 ovog člana sadrži sljedeće podatke:

- 1) ime, ime oca i prezime;
- 2) datum i mjesto rođenja;
- 3) podatke o stručnoj spremi;
- 4) ispitni rok u kojem želi da se polaže stručni ispit.

Lice iz stava 1 ovog člana uz prijavu, prilaže:

- 1) kopiju lične karte ili pasoša;
- 2) diplomu ili uvjerenje o završenim akademskim studijama;
- 3) potvrdu o radnom iskustvu.

Član 4

Nakon prijema zahtjeva i dokumentacije iz člana 3 ovog pravilnika, Komora donosi rješenje o ispunjenosti uslova za polaganje stručnog ispita, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 5

Lice koje je dobilo rješenje iz člana 4 ovog pravilnika (u daljem tekstu: Kandidat) stručni ispit polaže se pred Komisijom za polaganje stručnog ispita (u daljem tekstu: Komisija). Komisija ima predsjednika, dva člana, i sekretara.

Predsjednika, jednog člana i sekretara Komisije imenuje Komora, a jednog člana određuje organ državne uprave nadležan za poslove građevinarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 6

Stručno-administrativne poslove za Komisiju obavlja sekretar Komisije, kojeg imenuje Komora.

Za sekretara Komisije može biti imenovano lice koje posjeduje najmanje:

- VII-1 podnivo okvira kvalifikacija, iz oblasti pravnih nauka;
- tri godine radnog iskustva.

Član 7

Predsjednik Komisije određuje datum, vrijeme i mjesto polaganja stručnog ispita.

Sekretar Komisije objavljuje spisak kandidata koji će polagati stručni ispit u određenom roku, najkasnije 15 dana prije početka polaganja ispita.

Spisak kandidata se objavljuje na internet stranici Komore.

Član 8

Prije početka polaganja stručnog ispita, sekretar Komisije utvrđuje identitet Kandidata, uvidom u ličnu kartu, pasoš, ili drugu javnu ispravu sa fotografijom, na osnovu koje se može utvrditi identitet.

Za vrijeme polaganja stručnog ispita, nije dozvoljena međusobna komunikacija kandidata, korišćenje mobilnog telefona, ili drugih sredstava kojima se ometa polaganja ispita.

Kandidati koji ne poštuju pravila iz stava 2 ovog člana, biće udaljeni sa polaganja stručnog ispita.

Član 9

Stručni ispit sastoji se iz usmenog djela.

Stručni ispit polaže se na način što kandidat odgovara na pitanja svakog člana Komisije.

Član 10

Konačan uspjeh Kandidata na stručnom ispitu utvrđuje Komisija.

Uspjeh Kandidata na stručnom ispitu ocjenjuje se ocjenom "položio" ili "nije položio".

Ocijenom "nije položio" ocjenjuje se Kandidat koji nije pokazao zadovoljavajuće znanje.

Član 11

Kandidat koji nije ocijenjen ocjenom "položio" može ponovo polagati stručni ispit, u narednom ispitnom roku.

Član 12

Ako Kandidat neopravданo ne pristupi polaganju stručnog ispita ili odustane od započetog polaganja stručnog ispita, smatraće se da stručni ispit nije položio.

Polaganje stručnog ispita može se odložiti ako je Kandidat zbog bolesti ili iz drugih opravdanih razloga, spriječen da pristupi polaganju stručnog ispita.

Zahtjev za odlaganje ispita Kandidat podnosi Komisiji.

Član 13

U toku polaganja stručnog ispita vodi se zapisnik koji sadrži: ime i prezime Kandidata; odgovarajući stepen stručne spreme; sastav Komisije; datum i mjesto polaganja stručnog ispita;

postavljena pitanja; konačan uspjeh Kandidata; zaključak o eventualnom odlaganju ili o upućivanju na ponovno polaganje ispita.

Zapisnik potpisuju članovi Komisije.

Član 14

O polaganju stručnog ispita vodi se evidencija.

Na osnovu zapisnika o polaganju stručnog ispita Kandidatu se izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu.

Komora izdaje uvjerenje iz stava 2 ovog člana na obrascu 1.

Član 15

Prilog 1 i obrazac 1 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 16

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-1673/1

Podgorica, 1. oktobra 2020. godine

Rukovodilac radom Ministarstva,
Duško Marković, predsjednik Vlade Crne Gore, s.r.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA IZ OBLASTI IZGRADNJE OBJEKATA

Program za polaganje stručnog ispita obuhvata poznavanje:

I Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i podzakonskih akata donijetih na osnovu ovog zakona:

OPŠTI:

- Pravilnik o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za građenje objekta;
- Pravilnik o načinu vršenja revizije glavnog projekta;
- Pravilnik o obliku i izgledu table za građenje objekata ;
- Pravilnik o načinu vršenja stručnog nadzora nad građenjem objekata;
- Pravilnik o načinu vođenja i sadržini građevinskog dnevnika i građevinske knjige;
- Pravilnik o načinu i postupku osmatranja tla i objekta u toku građenja i upotrebe.

LEGALIZACIJA:

- Pravilnik o načinu ispitivanja, načinu izrade i sadržaju analize statičke i seizmičke stabilnosti bespravnog objekta površine do 500 m².

ENERGETIKA:

- Pravilnik o načinu izrade i bližoj sadržini tehničke dokumentacije složenih inženjerskih objekata za proizvodnju, prenos i distribuciju električne i toplotne energije;
- Pravilnik o načinu vršenja revizije složenih inženjerskih objekata za proizvodnju, prenos i distribuciju električne i toplotne energije;
- Pravilnik o sadržaju elaborata pripremnih radova za građenje složenih inženjerskih objekata za proizvodnju, prenos i distribuciju električne i toplotne energije;
- Pravilnik o načinu obavljanja stručnog nadzora složenog inženjerskog objekta za proizvodnju, prenos i distribuciju električne i toplotne energije;
- Pravilnik o načinu vršenja tehničkog pregleda složenih inženjerskih objekata za proizvodnju, prenos i distribuciju električne i toplotne energije.

SAOBRAĆAJ:

- Pravilnik o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za složene inženjerske objekte;
- Pravilnik o načinu vršenja revizije složenog inženjerskog objekta;
- Pravilnik o sadržaju elaborata o pripremnim radovima za složene inženjerske objekte saobraćajne infrastrukture;
- Pravilnik o načinu obavljanja stručnog nadzora složenog inženjerskog objekta;
- Pravilnik o načinu vršenja tehničkog pregleda složenih inženjerskih objekata.

II Zakona o građevinskim proizvodima i podzakonskih akata donijetih na osnovu ovog zakona:

- Uredba o načinu priznavanja inostranih isprava i znakova za građevinske proizvode;
- Pravilnik o listi usaglašenih standarda za građevinske proizvode;
- Pravilnik o klasifikaciji gradjevinskih proizvoda u odnosu na njihove reakcije i otpornost na požar;
- Pravilnik o obliku i sadržaju dokumenta o tehničkoj ocjeni i načinu vođenja evidencije; izdatih dokumenata o tehničkoj ocjeni građevinskog proizvoda.

OBRAZAC 1

INŽENJERSKA KOMORA CRNE GORE

Na osnovu člana 146 stav 1 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20), Inženjerska komora Crne Gore izdaje

UVJERENJE O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU

(IME I PREZIME), (STRUČNO ZVANJE), rođen (DATUM) godine u (MJESTO ROĐENJA), (DRŽAVA ROĐENJA)

položio je (DATUM POLAGANJA) godine

**STRUČNI ISPIT ZA OBAVLJANJE POSLOVA IZRADA TEHNIČKE DOKUMENTACIJE I
GRAĐENJA OBJEKATA.**

U Podgorici, (datum) godine

Registarski broj

(BROJ)

Predsjednik Komisije

Predsjednik Komore

(IME I PREZIME)

(IME I PREZIME)

1319.

Na osnovu člana 68 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza („Službeni list CG”, broj 1/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

PRAVILNIK O OZNAČAVANJU ŽELJEZNIČKIH VOZILA

Predmet Član 1

Označavanje željezničkih vozila vrši se u skladu sa ovim pravilnikom.

Značenje izraza Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

1) **željezničko vozilo** je vozilo sa ili bez sopstvenog pogona koje se kreće na sopstvenim točkovima po željezničkim kolosjecima i koje se sastoji od više strukturnih i funkcionalnih podsistema ili djelova tih podsistema;

2) **vozilo za posebne namjene** je motorno pružno vozilo, lokotraktor, motorno vozilo za ispitivanje, održavanje ili kontrolu željezničkih pruga ili drugo vučno ili vučeno vozilo;

3) **vučeno vozilo bez sopstvenog pogona** je željezničko vozilo namijenjeno za prevoz lica (putnička kola) ili za prevoz robe (teretna kola);

4) **vučno vozilo sa sopstvenim pogonom** je željezničko vozilo - lokomotiva, motorni voz ili vučno vozilo za posebne namjene;

5) **željezničko vozilo sa ili bez sopstvenog pogona** je željezničko vozilo koje se kreće na sopstvenim točkovima po željezničkim kolosjecima i koje se sastoji od jednog ili više strukturnih i funkcionalnih podsistema ili djelova tih podsistema;

6) **Convention concerning International Carriage by Rail (COTIF)** je Konvencija o međunarodnim željezničkim prevozima.

Način označavanja željezničkih vozila Član 3

Željeznička vozila (u daljem tekstu: vozila) se označavaju:

- 1) brojevima;
- 2) slovima;
- 3) drugim oznakama i natpisima.

Brojčane i slovne oznake Član 4

Brojčanu oznaku čini jedinstveni broj koji se sastoji se od 12 cifara.

Brojčanu oznaku dopunjavaju slovne oznake:

- 1) oznaka za interoperabilnost;
- 2) oznaka države gdje je vozilo registrovano;
- 3) oznaka imaoča vozila;
- 4) oznaka za tehničke karakteristike vozila.

Velika slova i cifre koje čine oznake ispisuju se u sans serif fontu i visoki su najmanje 80 mm.

Oznaka iz stava 1 ovog člana postavlja se najviše dva metra iznad gornje ivice šine.

Jedinstveni broj vozila se mijenja ukoliko zbog modifikacije vozila ne održava više prvočitnu sposobnost za interoperabilnost ili tehničke karakteristike vozila.

Struktura jedinstvenog broja vozila Član 5

Struktura jedinstvenog broja vozila, u zavisnosti od vrste vozila, data je u Tabeli 1.

Tabela 1

Vrsta vozila	Sposobnost za interoperabilnost i tip vozila (1. i 2. cifra)	Država u kojoj je vozilo registrovano (3. i 4. cifra)	Tehničke karakteristike (cifre 5-8)	Redni broj u seriji (cifre 9-11)	Kontrolni broj (12. cifra)
Teretna kola	00 do 09 10 do 19 20 do 29 30 do 39 40 do 49 80 do 89 (član 11)	01 do 99 (član 8)	0000 do 9999 (član 12)	000 do 999	0 do 9 (član 6)
Putnička kola	50 do 59 60 do 69 70 do 79 (član 17)		0000 do 9999 (član 18)	001 do 999	

Vučna vozila i jedinice u sastavu motornog garniture	90 do 99 (član 22)	0000001 do 8999999 (član 23)	
Vozila za posebne namjene		9000 do 9999 (član 24)	000 do 999

Izračunavanje kontrolnog broja

Član 6

Kontrolni broj (12-ta cifra jedinstvenog broja vozila) izračunava se na sljedeći način:

- 1) brojevi u parnim položajima u odnosu na osnovni broj, brojeći s desna, uzimaju se u sopstvenoj vrijednosti;
- 2) brojevi u neparnim položajima u odnosu na osnovni broj, brojeći s desna, množe se sa dva;
- 3) utvrđuje se zbir cifara na parnim položajima i svih cifara koje čine proizvode dobijene na neparnim položajima;
- 4) na zbir iz tačke 3) ovog stava dodaje se dopuna koja je potrebna da bi se taj zbir doveo do pune desetice – ta dopuna predstavlja kontrolni broj;
- 5) u slučaju da je zbir iz tačke 3) ovog stava puna desetica, onda je kontrolni broj 0.

Izračunavanje kontrolnog broja vrši se u skladu sa Prilogom 1.

Slovne oznake za interoperabilnost

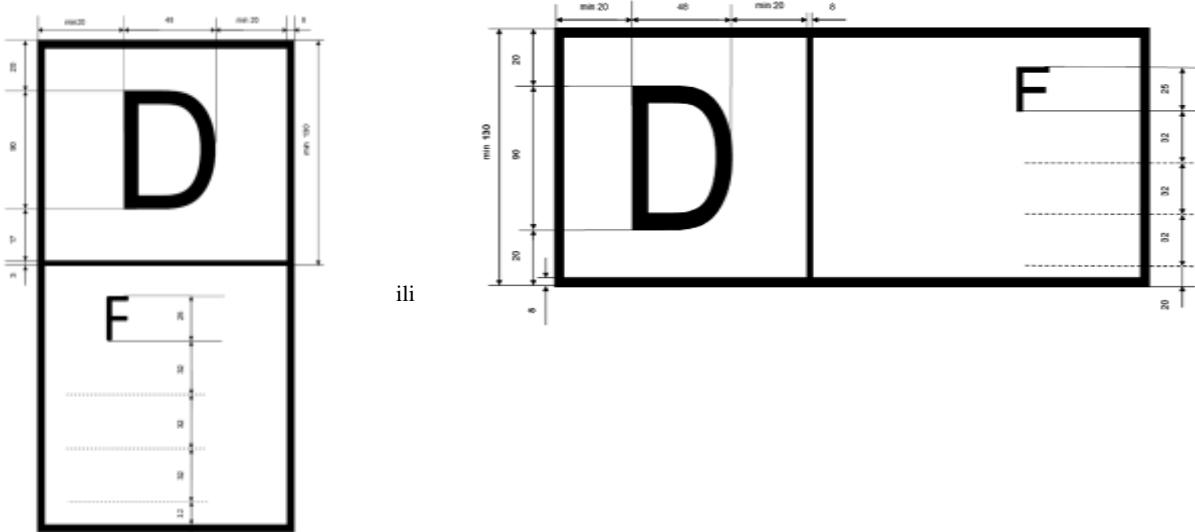
Član 7

Slovne oznake za interoperabilnost su:

1) „TEN” – označava vozilo koje je potpuno uskladeno sa svim relevantnim Jedinstvenim tehničkim propisima (u daljem tekstu: JTP) odnosno Tehničkim specifikacijama interoperabilnosti (u daljem tekstu: TSI) i odobreno u skladu sa članom 6. stav 3. Dodatka G (u daljem tekstu: ATMF) Konvencije o međunarodnim prevozima željeznicama (COTIF) ili članom 22. stav 1. i članom 23. stav 1. Direktive 2008/57 EZ o interoperabilnosti željezničkog sistema u Zajednici;

2) „PPV/PPW” – označava vozilo usaglašeno sa Propisima o upotrebi kola u međunarodnom saobraćaju (u daljem tekstu: PPV/PPW) ili Propisima o upotrebi teretnih kola u državama članicama Organizacije za saradnju između željeznic (u daljem tekstu: OSŽD);

3) Raster odobrenja – označava vozila koja ne mogu da nose oznaku „TEN” u slučajevima da JTP/TSI sadrže otvorena pitanja u vezi sa uskladenosti vozila i infrastrukture ili je vozilo predmet odstupanja ili specifičnog slučaja ili nije potpuno uskladeno sa JTP/TSI; takva vozila odobravaju se u skladu sa članom 6. stav 4. ATMF i nose oznake država u kojima su odobrena za saobraćaj, koje se upisuju na sljedeći način:

gdje D označava državu u kojoj je vozilo prvi put odobreno (u datom primjeru Njemačka), a F označava državu u kojoj je vozilo dodatno odobreno (u datom primjeru Republika Francuska).

Slovne i brojčane oznake država
Član 8

Slovne i brojčane oznake država date su u Tabeli 2.

Država	Slovna oznaka	Brojčana oznaka
Republika Albanija	AL	41
Narodna Demokratska Republika Alžir	DZ	92
Republika Jermenija	AM	58
Republika Austrija	A	81
Republika Azerbejdžan	AZ	57
Republika Belorusija	BY	21
Kraljevina Belgija	B	88
Bosna i Hercegovina	BIH	50 i 44
Republika Bugarska	BG	52
Narodna Republika Kina	RC	33
Republika Hrvatska	HR	78
Češka Republika	CZ	54
Kraljevina Danska	DK	86
Arapska Republika Egipat	ET	90
Republika Estonija	EST	26
Republika Finska	FIN	10
Republika Francuska	F	87
Gruzija	GE	28
Savezna Republika Nemačka	D	80
Republika Grčka	GR	73
Mađarska	H	55
Islamska Republika Iran	IR	96
Republika Irak	IRQ	99
Republika Irska	IRL	60
Država Izrael	IL	95
Republika Italija	I	83
Republika Kazahstan	KZ	27
Republika Kuba	CU	40
Kirgiška republika	KS	59
Republika Letonija	LV	25
Republika Liban	RL	98
Kneževina Lihtenštajn	FL	-
Republika Litvanija	LT	24

Tabela 2

Država	Slovna oznaka	Brojčana oznaka
Veliko vojvodstvo Luksemburg	L	82
Republika Severna Makedonija	MK	65
Republika Malta	M	-
Republika Moldavija	MD	23
Kneževina Monako	MC	-
Mongolija	MGL	31
Crna Gora	MNE	62
Kraljevina Maroko	MA	93
Kraljevina Holandija	NL	84
Kraljevina Norveška	N	76
Republika Poljska	PL	51
Republika Portugal	P	94
Rumunija	RO	53
Ruska Federacija	RUS	20
Republika Srbija	SRB	72
Slovačka Republika	SK	56
Republika Slovenija	SLO	79
Republika Koreja	ROK	61
Kraljevina Španija	E	71
Kraljevina Švedska	S	74
Švajcarska Konfederacija	CH	85
Sirijska Arapska Republika	SYR	97
Republika Tadžikistan	TJ	66
Republika Tunis	TN	91
Republika Turska	TR	75
Turkmenistan	TM	67
Republika Ukrajina	UA	22
Ujedinjeno kraljevstvo Velike Britanije i Severne Irske	GB	70
Republika Uzbekistan	UZ	29

Oznaka imaoca vozila

Član 9

Oznaka imaoca vozila je slovna oznaka koja se sastoji od dva do pet slova i ispisuje se sa obje strane vozila pored ili ispod jedinstvenog broja vozila.

Oznaka iz stava 1 ovog člana označava imaoca vozila registrovanog u nacionalnom registru željezničkih vozila i dodjeljuje se u skladu sa Konvencijom o međunarodnim željezničkim prevozima.

Ispisivanje brojčanih i slovnih oznaka na teretnim kolima

Član 10

Brojčane i slovne oznake ispisuju se na obje bočne stranice teretnih kola na sljedeći način:

23	TEN	31	TEN	33	TEN
80	<u>D</u> -RFC	80	<u>D</u> -DB	84	<u>NL</u> -ACTS
7369	553-4	0691	235-2	4796	100-8
Zcs		Tanoos		Slpss	

gdje su:

- 1) TEN oznaka za interoperabilnost;
- 2) D i NL slovne oznake država gdje su kola registrovana;
- 3) RFC, DB i ACTS oznake imaoca vozila.

Slovna oznaka države gdje su kola registrovana podvlači se.

Na teretnim kolima na čijim bočnim stranicama nema dovoljno mjesta za ispisivanje brojčanih i slovnih oznaka u skladu sa stavom 1 ovog člana, posebno u slučaju plato kola, brojčane i slovne oznake ispisuju se na posebnim tablama na sljedeći način:

0187	3320	644-7
TEN	<u>E</u> -SNCF	Ks

Nacionalne slovne oznake za podseriju upisuju se iza međunarodne slovne oznake i odvajaju se od nje crticom:

0187	3320	644-7
TEN	<u>E</u> -SNCF	Ks-xy

Brojčane oznake interoperabilnosti teretnih kola

Član 11

Brojčane oznake interoperabilnosti teretnih kola (1. i 2. cifra jedinstvenog broja vozila) date su u Prilogu 2.

Brojčane oznake tehničkih karakteristika teretnih kola

Član 12

Tehničke karakteristike teretnih kola predstavljene su ciframa od 5 do 8 jedinstvenog broja vozila.

Peta cifra označava seriju teretnih kola.

Brojčane oznake serija teretnih kola date su u Tabeli 3.

Tabela 3

Brojčana oznaka serije teretnih kola	Slovna oznaka serije teretnih kola
0	T
1	G
2	H
3	K, O, R
4	L, S
5	E
6	F
7	Z
8	I
9	U

Cifre 6 do 8 označavaju podseriju teretnih kola.

Brojčane oznake podserija teretnih kola objavljaju se na internet stranici organa uprave nadležnog za poslove željezničkog saobraćaja.

Slovne oznake serija teretnih kola

Član 13

Slovne oznake serija teretnih kola, osim zglobnih i višedjelnih teretnih kola, date su u Tabeli 4.

Tabela 4

E	otvorena kola sa visokim stranicama
F	otvorena kola sa visokim stranicama
G	zatvorena kola
H	zatvorena kola
I	kola sa kontrolom temperature
K	dvoosovinska plato kola
L	dvoosovinska plato kola
O	mješovita plato kola i otvorena kola sa visokim stranicama
R	plato kola sa obrtnim postoljima
S	plato kola sa obrtnim postoljima
T	kola sa krovom koji se otvara
U	specijalna kola
Z	kola cistjerne

Slovne oznake serija zglobnih i višedjelnih teretnih kola**Član 14**

Slovne oznake serija zglobnih i višedjelnih teretnih kola date su u Tabeli 5.

Tabela 5

F	otvorena kola sa visokim stranicama (dvije jedinice)
H	zatvorena kola (dvije jedinice)
I	kola sa kontrolom temperature (dvije jedinice)
S	plato kola sa obrtnim postoljima (dvije jedinice)
T	kola sa krovom koji se otvara (dvije jedinice)
U	specijalna kola (dvije jedinice)
Z	kola cistjerne (dvije jedinice)

Slovne oznake podserija teretnih kola**Član 15**

Slovne oznake podserija teretnih kola mogu da budu:

- 1) sa međunarodnim značenjem;
- 2) sa nacionalnim značenjem.

Slovne oznake podserija teretnih kola sa međunarodnim značenjem, zajedničke za sve serije teretnih kola, date su u Tabeli 6.

Tabela 6

q	vod električnog grijanja, važi za sve vrste struje
qq	vod i uređaj električnog grijanja, važi za sve vrste struje
s	sposobna za režim saobraćaja „S” – brzina 100 km/h
ss	sposobna za režim saobraćaja „SS” – brzina 120 km/h

Slovne oznake podserija koje imaju značenje samo u Crnoj Gori date su u tabeli 7.

Tabela 7

t	kola za prevoz teških predmeta (kod S kola)
t	službena kola za teretne vozove (kod U kola)
u	kola za prevoz kreča (kod T kola)
v	kola samo sa vodom za vazdušno kočenje (kod svih kola)
w	rezervisano
x	kola duža od 10 m sa stranicama koje se mogu skidati (kod E kola)
y	rezervisano
z	kola sa parkirnom kočnicom (kod svih kola)
ž	kola za posebne željezničke svrhe

Ostale slovne oznake podserija sa međunarodnim značenjem, karakteristične za određene serije teretnih kola, date su u Prilogu 3.

Ispisivanje brojčanih i slovnih oznaka na putničkim kolima**Član 16**

Brojčane i slovne oznake ispisuju se na obje bočne stranice putničkih kola na sljedeći način:

F-SNCF 61 87 20 - 72 021 - 7
B¹⁰tv

Slovna oznaka države u kojoj su kola registrovana i slovna oznaka tehničkih karakteristika kola ispisuje se direktno ispred, iza ili ispod jedinstvenog broja vozila.

Jedinstveni broj vozila na putničkim kolima sa kabinom mašinovode ispisuje se i unutar kabine.

Brojčane oznake za sposobnost upotrebe putničkih kola u međunarodnom saobraćaju

Član 17

Brojčane oznake za sposobnost upotrebe putničkih kola u međunarodnom saobraćaju (1. i 2. cifra jedinstvenog broja vozila) date su u Prilogu 4.

Brojčane oznake eksploatacionih i tehničkih karakteristika putničkih kola

Član 18

Brojčane oznake eksploatacionih karakteristika putničkih kola (5. i 6. cifra jedinstvenog broja vozila) date su u Prilogu 5.

Brojčane tehničkih karakteristika putničkih kola (7. i 8. cifra jedinstvenog broja vozila) date su u Prilogu 6.

Slovne oznake serija putničkih kola

Član 19

Slovne oznake serija putničkih kola sa međunarodnim značenjem date su u Tabeli 8.

Tabela 8

A	Kola sa sjedištim prvog razreda
B	Kola sa sjedištim drugog razreda
AB	Kola sa sjedištim prvog i drugog razreda
WL	Kola za spavanje serijske slovne oznake A, B ili AB, zavisno od vrste ponuđenog smještaja. Serijske slovne oznake za vagone za spavanje sa „specijalnim“ odjeljcima dopunjavaju se slovom oznakom podserije „S“
WR	Kola za ručavanje
R	Kola sa odjeljkom za restoran, bife ili bar (slovna oznaka za seriju koristi se dodatno, npr. AR)
D	Prtljažna kola
DD	Otvorena, dvospratna kola za prevoz automobila
Post	Poštanska kola
AS	Kola sa barom i prostorom za ples
SR WG	
WSP	Pulman kola
Le	Otvorena dvoosovna dvospratna kola za prevoz automobila
Leq	Otvorena dvoosovna dvospratna kola za prevoz automobila opremljena vodom električnog grijanja
Laeq	Otvorena troosovna dvospratna kola za prevoz automobila opremljena vodom električnog grijanja

Moguće je kombinovanje slovnih oznaka datih u Tabeli 8, s obzirom na konstrukciju vozila (npr: ABD – kola sa sedištim 1. i 2. razreda i odjeljkom za prtljag, D Post – prtljažna kola sa odjeljkom za poštu i slično)

Broj odjeljaka prikazuje se u obliku indeksa (npr: B¹⁰ – putnička kola drugog razreda sa deset odjeljaka).

Slovne oznake podserija putničkih kola

Član 20

Slovne oznake podserija putničkih kola sa međunarodnim značenjem date su u Tabeli 9.

Tabela 9

b	Kola opremljena za prevoz osoba sa invaliditetom
c	Kola sa ležajima
d	Kola opremljena za prevoz bicikala
ee	Kola koja se snabdijevaju energijom isključivo preko voznog električnog voda (bez generatora ili alternatora)
z	
f	Vozilo s upravljačnicom (upravljačka prikolica)
p	Kola sa sjedištim i središnjim prolazom
m	Vozilo duže od 24,5 m
s	Središnji prolaz kod prtljažnih kola i putničkih kola sa prtljažnim odjeljkom

Ispisivanje brojčanih oznaka

Član 21

Jedinstveni broj vozila ispisuje se sa obje bočne stranice vučnih vozila, jedinica u sastavu motorne garniture i vozila za posebne namjene na sljedeći način:

91 72 1 441 062-8

Jedinstveni broj vozila ispisuje se i unutar svake kabine vučnog željezničkog vozila.

Postojeće šestocifrene brojčane oznake mogu se zadržati na vozilima iz stava 1 ovog člana.

Brojčane oznake tipa

Član 22

Tip vučnih vozila, jedinica u sastavu motornih garnitura i vozila za posebne namjene određen je prvom i drugom cifrom jedinstvenog broja vozila.

Prva cifra jedinstvenog broja vozila je uvijek 9.

Druga cifra jedinstvenog broja vozila označava tip vozila u skladu sa Tabelom 10.

Tabela 10

Druga cifra	Tip vozila
0	Razno
1	Električna lokomotiva
2	Dizel lokomotiva
3	Električna višedjelna garnitura za velike brzine (motorna kola ili prikolica)
4	Električna višedjelna garnitura osim za velike brzine (motorna kola ili prikolica)
5	Dizel višedjelna garnitura (motorna kola ili prikolica)
6	Specijalna prikolica
7	Električna manevarska lokomotiva
8	Dizel manevarska lokomotiva
9	Vozilo za posebne namjene

Brojčane oznake serija vučnih vozila i jedinica u sastavu motornih vozova**Član 23**

Peta cifra jedinstvenog broja vozila je identična sa drugom cifrom jedinstvenog broja vozila.

Cifre 6 do 8 jedinstvenog broja vozila označavaju seriju vozila.

Šesta cifra kod vozila sa sopstvenim pogonom označava vrstu pogona, a kod prikolica njihovu pripadnost motornom vozlu odnosno motornim kolima prema vrsti pogona.

Šesta cifra može da bude:

- 1) kod parnih lokomotiva 0, 1 ili 2;
- 2) kod električnih lokomotiva 4 ili 5;
- 3) kod dizel lokomotiva 6, 7 ili 8;
- 4) kod lokomotiva sa ostalim vrstama pogona 9.

U zavisnosti od ostalih karakteristika lokomotive, šesta cifra može da bude:

1) 0 - označava parne cilindarske lokomotive koje na dan 1. januara 1933. godine nijesu bile starije od 25 godina, a njihovo ukupno brojno stanje bilo je veće od 5 i kod postojećih lokomotiva se ne ispisuje;

2) 1 - označava parne cilindarske lokomotive koje su na dan 1. januara 1933. godine bile starije od 25 godina, odnosno novije lokomotive ukoliko je njihovo brojno stanje bilo manje od 5;

- 3) 2 - označava lokomotive sa drugim vrstama parnog pogona;
- 4) 4 - označava električne lokomotive, motorne vozove i motorna kola za monofaznu struju 25 kV, 50 Hz;
- 5) 5 - označava električne lokomotive, motorne vozove i motorna kola za druge vrste struje;
- 6) 6 - označava dizel-električne lokomotive, motorne vozove i motorna kola;
- 7) 7 - označava dizel-hidraulične lokomotive, motorne vozove i motorna kola;
- 8) 8 - označava dizel-mehaničke lokomotive, motorne vozove i motorna kola;
- 9) 9 - označava lokomotive, motorne vozove i motorna kola sa ostalim vrstama pogona.

Sedma i osma cifra jedinstvenog broja vozila odnose se na karakteristike vozila.

Kod parnih lokomotiva sedma i osma cifra imaju sljedeće značenje:

a) kod normalnog kolosjeka:

- 01 - 14 lokomotive sa zasebnim tenderom za vozove sa prevozom putnika,
- 15 - 19 lokomotive tenderke za vozove sa prevozom putnika,
- 20 - 49 lokomotive sa zasebnim tenderom za teretne vozove,
- 50 - 59 lokomotive tenderke za teretne vozove i vozove sa prevozom putnika;
- 60 - 69 lokomotive manevarke;

b) kod kolosjeka 760 mm:

- 70 - 94 adhezionalne lokomotive;
- 95 - 97 zupčaste lokomotive;

Kod električnih i dizel lokomotiva sedma i osma cifra imaju sljedeće značenje:

1) sedma cifra označava ukupan broj pogonskih ili vezanih osovina;

2) osma cifra se odnosi na konstruktivni tip lokomotive; osma cifra, osim 0, obuhvata konstruktivne tipove lokomotiva sa jednakim tehničkim karakteristikama; ukoliko pri istoj cifri na osmom mjestu postoje za grupu lokomotiva konstruktivne razlike manjeg značaja, one se mogu označiti ciframa rednog broja u seriji;

3) lokomotive za uzane kolosjeke imaju 0 kao osmu cifru; konstruktivne razlike mogu se izraziti rednim brojem u seriji.

Kod motornih vozila i prikolica, sedma i osma cifra imaju sljedeće značenje:

1) sedma cifra je 1;

2) osma cifra, ako je 0, 1, 2 ili 3 označava razne vrste motornih vozila, a ako je 4, 5, 6, 7, 8 ili 9 označava razne vrste prikolica.

Konstruktivne razlike označavaju se rednim brojem u seriji.

Pri označavanju, razlikuju se prikolice:

- 1) u sastavu motornih vozova, kad su im čone strane posebno prilagođene za stalnu vezu u motornom vozumu;
- 2) uz motorna kola, kad na čeonim stranama imaju uređaje za normalno uvršćivanje u motorne vozove;
- 3) sa upravljačnicom, kad su opremljene uređajem pomoću kojeg se mogu posluživati motorna kola na daljinu i pomoću kojeg se na daljinu može upravljati motornim vozom.

Sistem označavanja motornih kola i prikolica dat je u Tabeli 11.

Tabela 11

Vrsta vozila	Serijska oznaka i redni broj
Motorna kola u sastavu motornog voza	*) x10 – 000 x11 – 000
Motorna kola	x12 – 000 x13 – 000

Prikolica sa upravljačnicom	x14 – 000 x15 – 000
Prikolica u sastavu motornih vozova	x16 – 000 x17 – 000
Prikolica uz motorna kola	x18 – 000 x19 – 000

*) Na mjestu x u cifarskoj oznaci serije je broj koji označava vrstu pogona.

Brojčane oznake tehničkih karakteristika vozila za posebne namjene

Član 24

Peta cifra jedinstvenog broja vozila je uvijek 9.

Šesta cifra jedinstvenog broja vozila označava najveću dozvoljenu brzinu vozila i ima značenje kako je dano u Tabeli 12.

Tabela 12

Klasifikacija		Dozvoljena brzina sa sopstvenim pogonom (6. cifra)		
		≥ 100 km/h	< 100 km/h	0 km/h
Može se uvrstiti u voz	V ≥ 100 km/h	Sa sopstvenim pogonom	1	2
		Bez sopstvenog pogona		3
	V < 100 km/h i/ili ograničenja ^a	Sa sopstvenim pogonom	4	
		Bez sopstvenog pogona		5
Ne može se uvrstiti u voz		Sa sopstvenim pogonom	6	
		Bez sopstvenog pogona		7
Željezničko/drumsko vozilo sa sopstvenim pogonom koje se može uvrstiti u voz ^b			8	
Željezničko/ drumsko vozilo sa sopstvenim pogonom koje se ne može uvrstiti u voz ^b			9	
Željezničko/drumsko vozilo bez sopstvenog pogona ^b				0

a Pod ograničenjem se misli na poseban položaj u vozu (npr. na kraju), obavezna zaštitna kola itd.

b Posebni uslovi u vezi sa uvrštanjem u voz moraju se ispoštovati.

Sedma i osma cifra jedinstvenog broja vozila označavaju tip i podtip vozila za posebne namjene.

Značenje sedme i osme cifre jedinstvenog broja vozila za tip i podtip vozila za posebne namjene dano je u Prilogu 7.

Ostale oznake i natpsi Član 25

Ostale oznake i natpsi propisani su:

- 1) za teretna kola u MEST EN 15877-1;
- 2) za ostala vozila u MEST EN 15877-2.

Prilozi Član 26

Prilozi 1 do 7 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Stupanje na snagu Član 27

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 344/20-02-5853/2
Podgorica, 30. septembra 2020. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

Izračunavanje kontrolnog broja

Kontrolni broj se izračunava na sljedeći način:

aka je osnovni broj	3	3	8	4	4	7	9	6	1	0	0
faktor množenja	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
	6	3	16	4	8	7	18	6	2	0	0

Zbir: $6 + 3 + 1+6 + 4 + 8 + 7 + 1+8 + 6 + 2 + 0 + 0 = 52$

Broj jedinica ovog zbirja je 2. Dopuna do pune desetice je 8 i to je kontrolni broj.

Osnovni broj postaje jedinstveni broj 33 84 4796 100-8.

Prilog 2

Brojčane oznake interoperabilnosti teretnih kola (1. i 2. cifra)

	1. cifra ↓	2. cifra →	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	2. cifra ←	1. cifra ↓
		Širina kolosjeka	fiksna ili promjenljiva	fiksna	promjenljiva	fiksna	promjenljiva	fiksna	promjenljiva	fiksna	promjenljiva	fiksna ili promjenljiva	Širina kolosjeka	
Kola usaglašena sa važećim JTP/TSI TERETNA KOLA uključujući odjeljak 7.1.2 i sve uslove Priloga C ^(a)	0	sa osovinama	Ne koristi se	teretna kola ^(b)		Ne koristi se ^(g)						PPV/PPW teretna kola (promjenljiva širina)	sa osovinama	0
	1	sa obrtnim postoljima		teretna kola ^(b)									sa obrtnim postoljima	1
	2	sa osovinama		teretna kola ^(b)								PPV/PPW teretna kola (fiksna širina)	sa osovinama	2
	3	sa obrtnim postoljima		teretna kola ^(b)									sa obrtnim postoljima	3
Ostala teretna kola	4	sa osovinama ^(v)	teretna kola koja se koriste za održavanje	Ostala teretna kola								Teretna kola sa posebnim oznakama za tehničke karakteristike koja nisu odbrena u EU ili COTIF državama	sa osovinama ^(v)	4
	8	sa obrtnim postoljima ^(v)											sa obrtnim postoljima ^(v)	8
	↑ 1. cifra	→ 2. cifra	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	← 2. cifra	↑ 1. cifra

(a) JTP Teretna kola A94-02/2.2012 ili TSI Teretna kola Uredba (EU) br. 321/2013

(b) Uključujući i teretna kola koja u skladu sa prethodnim propisima (npr. RIV) nose cifre utvrđene u ovoj tabeli.

(v) Fiksna ili promjenljiva širina

(g) Osim za teretna kola serije I (kola sa kontrolisanom temperaturom). Ne koristi se kod odobravanja novih teretnih kola

**SLOVNE OZNAKE PODSERIJA TERETNIH KOLA
OSIM ZGLOBNIH I VIŠEDJELNIH TERETNIH KOLA**

SLOVNA SERIJA: E - OTVORENA KOLA SA VISOKIM STRANICAMA

Odnosi se na kola		običnog tipa, čeono i bočno prevrtljiva, sa ravnim podom sa 2 osovine: $lv \geq 7,70 \text{ m}$; $25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$ sa 4 osovine: $lv \geq 12 \text{ m}$; $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $lv \geq 12 \text{ m}$; $60 \text{ t} \leq tv \leq 75 \text{ t}$
Slovna podserija	a	sa 4 osovine
	aa	sa 6 ili više osovina
	c	sa poklopcom za istovar na podu kola ^(a)
	k	sa 2 osovine: $tv < 20 \text{ t}$ sa 4 osovine: $tv < 40 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv < 50 \text{ t}$
	kk	sa 2 osovine: $20 \text{ t} \leq tv < 25 \text{ t}$ sa 4 osovine: $40 \text{ t} \leq tv < 50 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $50 \text{ t} \leq tv < 60 \text{ t}$
	1	bočno neprevrtljiva
	11	bez podnog poklopca ^(b)
	m	sa 2 osovine: $lv < 7,70 \text{ m}$ sa 4 ili više osovina: $lv < 12 \text{ m}$
	mm	sa 4 ili više osovina: $lv > 12 \text{ m}$ ^(b)
	n	sa 2 osovine: $tv > 30 \text{ t}$ sa 4 osovine: $tv > 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv > 75 \text{ t}$
	o	nisu prevrtljiva s čela
	p	sa kućicom za kočničara ^(b)

^(a) Važi samo za otvorena kola s visokim stranicama sa ravnim podom opremljena uređajem koji omogućava da se koriste ili kao obična kola sa ravnim dnom ili za istovar pomoću gravitacije određenih tereta uz adekvatno postavljanje podnih poklopaca.

^(b) Primjenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm.

Napomena:

Podaci u tabelama dati u metrima odnose se na korisnu dužinu kola (lv), a podaci dati u tonama odgovaraju najvećoj granici tovarenja (tv) koja je data u tabeli tovarnih masa posmatranih kola.

SLOVNA SERIJA: F - OTVORENA KOLA SA VISOKIM STRANICAMA

Odnosi se na kola		specijalnog tipa, sa 2 osovine: $25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$ sa 3 osovine: $25 \text{ t} \leq tv \leq 40 \text{ t}$ sa 4 osovine: $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $60 \text{ t} \leq tv \leq 75 \text{ t}$
Slovna podserija	a	sa 4 osovine
	aa	sa 6 ili više osovina
	b	velike zapremine sa pojedinačnim osovinama (zapremine $> 45 \text{ m}^3$)
	c	sa gravitacionim istovarom, s podešavanjem, na izabranu stranu, gore ^(a)
	cc	sa gravitacionim istovarom, s podešavanjem, na izabranu stranu, dolje ^(a)
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	k	sa 2 ili 3 osovine: $tv < 20 \text{ t}$; sa 4 osovine: $tv < 40 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv < 50 \text{ t}$
	kk	sa 2 ili sa 3 osovine: $20 \text{ t} \leq tv < 25 \text{ t}$ sa 4 osovine: $40 \text{ t} \leq tv < 50 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $50 \text{ t} \leq tv < 60 \text{ t}$
	1	sa gravitacionim istovarom, odjednom, istovremeno na obje strane, gore ^(a)
	11	sa gravitacionim istovarom, odjednom, istovremeno na obje strane, dole ^(a)
	n	sa 2 osovine: $tv > 30 \text{ t}$ sa 3 ili više osovina: $tv > 40 \text{ t}$ sa 4 osovine: $tv > 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv > 75 \text{ t}$
	o	sa gravitacionim istovarom, odjednom, u sredini, gore ^(a)

oo	sa gravitacionim istovarom, odjednom, u sredini, dolje ^(a)
p	sa gravitacionim istovarom, s podešavanjem, u sredini, gore ^(a)
pp	sa gravitacionim istovarom, s podešavanjem, u sredini, dolje ^(a)
ppp	sa kućicom za kočničara ^(b)

^(a) Pojam „istovar pomoću gravitacije“ odnosi se samo na kola koja nemaju ravan pod i nijesu čeono ili bočno prevrtljiva.

^(b) Primjenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm.

Način istovara tih kola definiše se kombinacijom sljedećih karakteristika:

1) Razmjestaj istovarnih otvora:

- u sredini: otvor smješten iznad kolosječne ose;
- sa obje strane: otvor sa obje strane kolosjeka, izvan šina
način istovara za ta kola:
istovremeno na obje strane ako potpuni istovar kola zahtjeva upotrebu otvora sa obje strane,
na izabranu stranu ako je potpuni istovar kola moguć upotrebom otvora na jednoj strani);
- visoko: donja ivica istovarnog otvora (bez obzira na pomjerljivi nastavak istovarnog otvora) nalazi se najmanje 0,700 m iznad gornje ivice šine, i omogućava prihvatanje robe na transportnu traku;
- nisko: donja ivica istovarnog otvora nalazi se toliko nisko iznad šina da prihvatanje robe na transportnu traku nije moguće;

2) Tempo istovara:

- odjednom: nakon što se istovarni otvor otvore za istovar, mogu se ponovo zatvoriti tek nakon potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se u svakom trenutku može podesiti ili čak prekinuti.

SLOVNA SERIJA: G - ZATVORENA KOLA

Odnosi se na kola	običnog tipa, sa najmanje 8 otvora za provjetravanje sa 2 osovine: $9 \text{ m} \leq lv < 12 \text{ m}$; $25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$ sa 4 osovine: $15 \text{ m} \leq lv < 18 \text{ m}$; $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $15 \text{ m} \leq lv < 18 \text{ m}$; $60 \text{ t} \leq tv \leq 75 \text{ t}$
Slovna podserija	a sa 4 osovine
	aa sa 6 ili više osovina
	b kola velike zapremine: sa 2 osovine: $lv \geq 12 \text{ m}$ i korisna zapremina $\geq 70 \text{ m}^3$ sa 4 ili više osovina: $lv \geq 18 \text{ m}$
	bb sa 4 osovine: $lv > 18 \text{ m}$ ^(a)
	g za prevoz žitarica
	h za prevoz voća i povrća ^(b)
	k sa 2 osovine: $tv < 20 \text{ t}$ sa 4 osovine: $tv < 40 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv < 50 \text{ t}$
	kk sa 2 osovine: $20 \text{ t} \leq tv < 25 \text{ t}$ sa 4 osovine: $40 \text{ t} \leq tv < 50 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $50 \text{ t} \leq tv < 60 \text{ t}$
	1 sa manje od 8 otvora za provjetravanje
	11 sa proširenim otvorima vrata ^(a)
	m sa 2 osovine: $lv < 9 \text{ m}$ sa 4 ili više osovina: $lv < 15 \text{ m}$
	n sa 2 osovine: $tv > 30 \text{ t}$ sa 4 osovine: $tv > 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv > 75 \text{ t}$
	o sa 2 osovine: $lv < 12 \text{ m}$ i korisna zapremina $\geq 70 \text{ m}^3$
	p sa kućicom za kočničara ^(a)

^(a) Primjenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm.

^(b) Pojam „za prevoz voća i povrća“ važi samo za kola koja imaju dodatne otvore za provjetravanje u visini poda kola.

SLOVNA SERIJA: H – ZATVORENA KOLA

Odnosi se na kola	specijalnog tipa, sa 2 osovine: $9 \text{ m} \leq lv < 12 \text{ m}$; $25 \text{ t} \leq tv \leq 28 \text{ t}$ sa 4 osovine: $15 \text{ m} \leq lv < 18 \text{ m}$; $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $15 \text{ m} \leq lv < 18 \text{ m}$; $60 \text{ t} \leq tv \leq 75 \text{ t}$
	a sa 4 osovine
	aa sa 6 ili više osovina
	b sa 2 osovine: $12 \text{ m} \leq lv \leq 14 \text{ m}$ i korisna zapremina $\geq 70 \text{ m}^3$ ^(a) sa 4 ili više osovina: $18 \text{ m} \leq lv \leq 22 \text{ m}$
	bb sa 2 osovine: $lv \geq 14 \text{ m}$ sa 4 ili više osovina: $lv \geq 22 \text{ m}$

Slovna podserija	c	sa vratima na čeonim stranicama
	cc	sa vratima na čeonim stranicama i unutrašnjim uređenjem za prevoz automobila
	d	sa poklopциma na podu kola
	dd	sa prevrtljivim tijelom ^(b)
	e	sa 2 poda
	ee	sa 3 poda ili više
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom ^(a)
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom) ^(a)
	g	za prevoz žitarica
	gg	za prevoz cementa ^(b)
	h	za prevoz voća i povrća ^(v)
	hh	za prevoz mineralnog dubriva ^(v)
	i	sa bočnim stranicama koja se otvaraju ili klizaju
	ii	sa vrlo čvrstim bočnim stranicama koja se otvaraju ili klizaju ^(g)
	k	sa 2 osovine: $tv < 20$ t, sa 4 osovine: $tv < 40$ t, sa 6 ili više osovine: $tv < 50$ t
	kk	sa 2 osovine: $20 \text{ t} < tv < 25$ t, sa 4 osovine: $40 \text{ t} < tv < 50$ t, sa 6 ili više osovine: $50 \text{ t} < tv < 60$ t
	1	sa kliznim pregradama ^(d)
	11	sa kliznim pregradama koje se mogu blokirati ^(d)
	m	sa 2 osovine: $lv < 9$ m sa 4 ili više osovine: $lv < 15$ m
	mm	sa 4 ili više osovine: $lv > 18$ m ^(b)
	n	sa 2 osovina: $tv > 28$ t, sa 4 osovine: $tv < 60$ t, sa 6 ili više osovine: $tv > 75$ t
	o	sa 2 osovina: $12m < lv < 14m$ i korisna zapremina $> 70 \text{ m}^3$
	p	sa kućicom za kočničara ^(b)
^(a) Dvoosovinska kola sa slovnim podserijama „f”, „fff” mogu imati korisnu zapreminu manju od 70 m^3 . Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka 1 520 mm.		
^(b) Pojam „za prevoz voća i povrća” važi samo za kola koja imaju dodatne otvore za provjetravanje u visini poda kola. ^(v) Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka 1 435 mm. Klizne pregrade se mogu privremeno skinuti.		
^(g)		
^(d)		

SLOVNA SERIJA: I – KOLA SA KONTROLOM TEMPERATURE

Slovna podserija	Odnosi se na kola		kola hladnjače, sa termalnom izolacijom razreda IN, sa ventilacijom na motorni pogon, sa podnim rešetkama i posudama za led $\geq 3,5 \text{ m}^3$ sa 2 osovina: $19 \text{ m}^2 \leq \text{korisne površine} \leq 22 \text{ m}^2$; $15t \leq tv \leq 25t$ sa 4 osovina: korisne površine $\geq 39 \text{ m}^2$; $30t \leq tv \leq 40t$
	a	sa 4 osovina	
	b	sa 2 osovine i velike korisne površine: $22 \text{ m}^2 \leq \text{korisne površine} \leq 27 \text{ m}^2$	
	bb	sa 2 osovine i vrlo velike korisne površine: $> 27 \text{ m}^2$	
	c	sa kukama za meso	
	d	za prevoz ribe	
	e	sa električnom ventilacijom	
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom	
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)	
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)	
	g	sa rashladnim uređajem ^{(a)(b)}	
	gg	kola hladnjače, hlađena tečnim gasom ^(a)	
	h	sa toplotnom izolacijom razreda IR	
	i	hlađena rashladnim uređajem tehničko-pratećih kola ^{(a)(b)(v)}	
	ii	tehničko-prateća kola ^{(a)(v)}	
	k	sa 2 osovina: $tv > 15$ t, sa 4 osovine: $tv < 30$ t	
	1	izotermička kola bez posuda za led ^{(a)(g)}	
	m	sa 2 osovina: korisne površine $< 19 \text{ m}^2$, sa 4 osovine: korisne površine $< 39 \text{ m}^2$	
	mm	sa 4 osovina: korisne površine $\geq 39 \text{ m}^2$ ^(d)	
	n	sa 2 osovina: $tv > 25$ t, sa 4 osovine: $tv > 40$ t	
	o	sa posudama za led (ledenjacima) zapremine manje od $3,5 \text{ m}^3$ ^(g)	
	p	bez podnih rešetki	
^(a) Slovna oznaka podserije „i” ne stavlja se na kola koja nose oznake „g”, „gg”, „i” ili „ii”.			

^(b) Kola koja istovremeno nose slovne oznake „g” i „j” mogu se koristiti pojedinačno ili u kompoziciji hlađenoj rashladnim uredajem.

^(v) Pojam „prateća tehnička kola” odnosi se istovremeno na fabrička kola, radionice (sa ili bez prostora za spavanje), kao i na kola sa prostorom za spavanje.

^(g) Slovna oznaka „o” ne stavlja se na kola koji nose slovnu oznaku „l”.

^(d) Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka 1 520 mm.

Napomena: Korisna površina kola hladnjaka određuje se uvjek s obzirom na korišćenje posuda za led.

SLOVNA SERIJA: K – DVOOSOVINSKA PLATO KOLA

Odnosi se na kola		običnog tipa, sa oborivim niskim stranicama i kratkim stupcima $lv \geq 12 \text{ m}; 25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$
Slovna podserija	b	sa dugačkim stupcima
	g	opremljena za prevoz kontejnera ^(a)
	i	sa pokretnim pokrovom i čvrstim čeonim stranicama ^(b)
	j	sa amortizerima udara
	k	$tv < 20 \text{ t}$
	kk	$20 \text{ t} \leq tv < 25 \text{ t}$
	1	bez stupaca
	m	$9 \text{ m} \leq lv < 12 \text{ m}$
	mm	$lv < 9 \text{ m}$
	n	$tv > 30 \text{ t}$
	o	s čvrstim bočnim stranicama
	p	bez bočnih stranica ^(b)
	pp	sa pokretnim bočnim stranicama

^(a) Slovna oznaka podserije „g” može se koristiti sa slovnom oznakom serije K isključivo za kola običnog tipa koja su dodatno opremljena za prevoz kontejnera. Kola opremljena isključivo za prevoz kontejnera moraju biti razvrstana u seriju L.

^(b) Slovna oznaka podserije „p” ne stavlja se na kola koja nose slovnu oznaku podserije „i”.

SLOVNA SERIJA: L – DVOOSOVINSKA PLATO KOLA

Odnosi se na kola		specijalnog tipa, $lv \geq 12 \text{ m}; 25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$
Slovna podserija	b	sa posebnim dodacima za osiguranje srednjih kontejnera (pa) ^(a)
	c	sa okretnom podlogom ^(a)
	d	jednopodna, opremljena za prevoz motornih vozila ^(a)
	e	višepodna, za prevoz motornih vozila ^(a)
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g	podešena za prevoz kontejnera (osim pa) ^{(a)(b)}
	h	za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^{(a)(v)}
	hh	za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^{(a)(v)}
	i	sa pokretnim pokrovom i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
	ii	sa vrlo jakim pokretnim metalnim pokrovom ^(g) i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
	j	sa amortizerima udara
	k	$tv < 20\text{t}$
	kk	$20\text{t} \leq tv < 25\text{t}$
	1	bez stubaca ^(a)
	m	$9\text{m} \leq lv < 12 \text{ m}$
	mm	$lv < 9 \text{ m}$
	n	$tv > 30 \text{ t}$
	p	bez bočnih stranica ^(a)

^(a) Upisivanje slovnih oznaka podserija „l” ili „p” nije obavezno za kola koja nose slovne oznake podserija „b”, „c”, „d”, „e”, „g”, „h”, „hh”, „j” ili „ii”, ali brojčane oznake uvjek moraju odgovarati slovnim oznakama na kolima.

^(b) Kola koja isključivo služe za prevoz kontejnera (osim **pa**).

^(v) Kola koja isključivo služe za prevoz koturova lima.

^(g) Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka 1 435 mm.

SLOVNA SERIJA: O - MEŠOVITA PLATO KOLA I OTVORENA KOLA SA VISOKIM STRANICAMA

Odnosi se na kola	običnog tipa, sa 2 ili 3 osovine, sa oborivim bočnim ili čeonim stranicama i stupcima sa 2 osovine: lv \geq 12 m; 25 t \leq tv \leq 30 t sa 3 osovine: lv \geq 12 m; 25 t \leq tv \leq 40 t
Slovna podserija	a sa 3 osovine
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	k tv $<$ 20t
	kk 20t \leq tv \leq 25t
	1 bez stubaca
	m 9m \leq lv $<$ 12 m
	mm lv $<$ 9m
	n sa 2 osovine: tv $>$ 30 t, sa 3 osovine: tv $>$ 40 t

SLOVNA SERIJA: R – PLATO KOLA SA OBRTNIM POSTOLjIMA

Odnosi se na kola	običnog tipa, sa oborivim čeonim stranicama i stupcima 18 m \leq lv \leq 22 m; 50 t \leq tv \leq 60 t
Slovna podserija	b lv \geq 22 m
	e sa oborivim bočnim stranicama
	g opremljena za prevoz kontejnera ^(a)
	h opremljena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^(b)
	hh opremljena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^(b)
	i sa pokretnim krovom i čvrstim čeonim stranicama ^(v)
	j sa amortizerima udara
	k tv $<$ 40 t
	kk 40 t \leq tv $<$ 50 t
	1 bez stubaca
	m 15m \leq lv $<$ 18 m
	mm lv $<$ 15 m
	n tv $>$ 60 t
	o sa čvrstim čeonim stranicama nižim od 2 m
	oo sa čvrstim čeonim stranicama visokim 2 m ili više ^(v)
	p bez oborivih čeonih stranica ^(v)
	pp sa pokretnim bočnim stranicama

^(a) Slovna podserija „g“ može se koristiti sa slovnom serijom R isključivo za kola običnog tipa koja su dodatno opremljena za prevoz kontejnera. Kola opremljena isključivo za prevoz kontejnera moraju biti razvrstana u seriju S.

^(b) Slovna podserija „h“ ili „hh“ može se koristiti sa slovnom serijom R isključivo za kola običnog tipa koja imaju samo dopunski uređaj za prevoz kontejnera. Kola opremljena isključivo za prevoz kontejnera moraju biti razvrstana u seriju S.

^(v) Slovna podserija „oo“ i/ili „p“ ne stavlja se na kola koja nose slovnu oznaku „i“

SLOVNA SERIJA: S – PLATO KOLA SA OBRTNIM POSTOLjIMA

Odnosi se na kola	specijalnog tipa, sa 4 osovine: lv \geq 18 m; 50 t \leq 60 t sa 6 ili više osovina: lv \geq 22 m; 60 t $<$ tv \leq 75 t
Slovna podserija	a sa 6 osovina (2 troosovinska obrtna postolja)
	aa sa 8 ili više osovina
	aaa sa 4 osovine (2 dvoosovinska obrtna postolja) ^(a)
	b sa posebnom sigurnosnom opremom za srednje (pa) kontejnere ^(b)
	c sa obrtnom podlogom ^(b)
	d jednopodna, opremljena za prevoz motornih vozila ^{(b) (v)}
	e višepodna, za prevoz motornih vozila ^(b)
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g opremljena za prevoz kontejnera, ukupne dužine \leq 60' (osim pa) ^{(b) (v) (g)}
	gg opremljena za prevoz kontejnera ukupne dužine $>$ 60' (osim pa) ^{(b) (v) (g)}
	h opremljena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^{(b) (d)}
	hh opremljena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^{(b) (d)}
	i sa pokretnim krovom i čvrstim čeonim stranicama ^(b)
	ii sa vrlo jakim pokretnim metalnim krovom ^(d) i čvrstim čeonim stranicama ^(b)

j	sa amortizerima udara
k	sa 4 osovine: $tv < 40$ t sa 6 ili više osovina: $tv < 50$ t
kk	sa 4 osovine: $40 \leq tv < 50$ t sa 6 ili više osovina: $50 \leq tv \leq 60$ t
1	bez stubaca ^(b)
m	sa 4 osovine: $15m \leq lv < 18m$; sa 6 ili više osovina: $18m \leq lv \leq 22m$
mm	sa 4 osovine: $lv < 15$ m sa 6 ili više osovina: $lv < 18$ m
mmm	sa 4 osovine: $lv \geq 22$ m ^(a)
n	sa 4 osovine: $tv > 60$ t sa 6 ili više osovina: $tv > 75$ t
p	bez stranica ^(b)

^(a) Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka 1 520 mm

^(b) Upisivanje slovnih oznaka podserije „l” ili „p” nije obavezno za kola koja nose slovne oznake podserija „b”, „c”, „d”, „e”, „g”, „gg”, „h”, „hh”, „i” ili „ii”, ali brojčane oznake uvjek moraju odgovarati slovnim oznakama na kolima

^(v) Teretna kola koja se osim za prevoz kontejnera i izmenljivih sudova koriste i za prevoz vozila označavaju se slovom podserija „g” ili „gg” i slovom podserije „d”.

^(g) Kola koja isključivo služe za prevoz kontejnera ili za prevoz izmenljivih sudova opremljenih žlebovima za zahvatanje

^(d) Kola koja isključivo služe za prevoz koturova lima

^(d) Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka 1 435 mm.

SLOVNA SERIJA: T - KOLA SA KROVOM KOJI SE OTVARA

Odnosi se na kola	sa 2 osovine: $9m \leq lv < 12m$; $25t \leq tv \leq 30t$ sa 4 osovine: $15m \leq lv < 18m$; $50t \leq tv \leq 60t$ sa 6 ili više osovina: $15m \leq lv < 18m$; $60t \leq tv \leq 75t$
Slovna podserija	a sa 4 osovine
	aa sa 6 ili više osovina
	b kola velike zapremine: sa 2 osovine: $lv \geq 12$ m sa 4 ili više osovina: $lv \geq 18$ m ^{(a)(b)}
	c sa vratima na čeonim stranicama
	d sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obje strane, gore ^{(a)(b)(v)}
	dd sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obje strane, dolje ^{(a)(b)(v)}
	e sa visinom slobodnog otvora vrata većom od 1,90 m ^{(a)(b)(v)}
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g za prevoz žitarica
	h opremljena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju
	hh opremljena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju
	i sa bočnim stranicama koje se otvaraju ^(a)
	j sa amortizerima udara
	k sa 2 osovine: $tv < 20$ t sa 4 osovine: $tv < 40$ t; sa 6 ili više osovina: $tv < 50$ t
	kk sa 2 osovine: $20t \leq tv < 25$ sa 4 osovine: $40t \leq tv < 50$ t sa 6 ili više osovina: $50t \leq tv \leq 60$ t
	1 sa gravitacionim istovarom, bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, gore ^{(a)(b)(v)}
	11 sa gravitacionim istovarom, bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, dolje ^{(a)(b)(v)}
	m sa 2 osovine: $lv < 9$ m sa 4 ili više osovina: $lv < 15$ m ^(b)
	n sa 2 osovine: $tv > 30$ t sa 4 osovine: $tv > 60$ t sa 6 ili više osovina: $tv > 75$ t
	o sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, gore ^{(a)(b)(v)}
	oo sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dolje ^{(a)(b)(v)}
	p sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, gore ^{(a)(b)(v)}
	pp sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, dolje ^{(a)(b)(v)}

^(a) Slovo podserije „e”:

- je neobavezno na kolima koja nose slovo podserije „b” (ali brojčane oznake uvjek moraju odgovarati slovnim oznakama na kolima);

- ne stavlja se na teretna kola koja nose slova podserije „d”, „dd”, „i”, „l”, „ll”, „o”, „oo”, „p” ili „pp”

- ^(b) Slovo podserije „b” i „m” ne stavlja se na teretna kola koja nose slovne oznake podserija „d”, „dd”, „l”, „ll”, „o”, „oo”, „p” ili „pp”
^(v) Kola sa gravitacionim istovarom serije T imaju krov koji se može otvarati, a koji u otvorenom stanju oslobađa sanduk kola na cijeloj dužini. Ova kola nemaju ravan pod i ne mogu se kipovati ni sa bočne ni sa čeone strane.

Način istovara ovih kola određen je kombinacijom sledećih karakteristika:

1) Razmeštaj istovarnih otvora:

- u sredini: otvori su iznad ose kolosjeka;
- sa obje strane: otvori su na objema stranama kolosjeka van šina
 - (za ova kola način istovara je sledeći:
 - a) istovremeno: sa obje strane kada potpun istovar kola zahtjeva aktiviranje otvora na objema stranama,
 - b) naizmjenično: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);
- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu proizvesti) nalazi se bar 0,700m iznad gornje ivice šine i omogućuje primjenu transportne trake za prihvatanje robe;
- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primjenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) Tempo istovara:

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vrijeme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: U – SPECIJALNA KOLA

Odnosi se na kola	koja ne spadaju u serije F, H, L, S ili Z sa 2 osovine: $25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$ sa 3 osovine: $25 \text{ t} \leq tv \leq 40 \text{ t}$ sa 4 osovine: $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $60 \text{ t} \leq tv \leq 75 \text{ t}$
Slovna podserija	a sa 4 osovine
	aa sa 6 ili više osovina
	c sa istovarom pod pritiskom
	d sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, sa obje strane po izboru, gore ^(a)
	dd sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, sa obje strane po izboru, dolje ^(a)
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g za prevoz žitarica
	i opremljena za prevoz predmeta koji bi prekoračili tovarni profil ako bi se tovarili na kola običnog tipa ^{(b) (v)}
	k sa 2 ili 3 osovine: $tv < 20 \text{ t}$ sa 4 osovine: $tv < 40 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv < 50 \text{ t}$
	kk sa 2 ili 3 osovine: $20 \text{ t} \leq tv \leq 25 \text{ t}$ sa 4 osovine: $40 \text{ t} \leq tv \leq 50 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$
	l sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, gore ^(a)
	ll sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, dolje ^(a)
	n sa 2 osovine: $tv > 30 \text{ t}$ sa 3 osovine: $tv > 40 \text{ t}$ sa 4 osovine: $tv > 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv > 75 \text{ t}$ ^(v)
	o sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, gore ^(a)
	oo sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dolje ^(a)
	p sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, gore ^(a)
	pp sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, dolje ^(a)

^(a) Kola sa gravitacionim istovarom serije U su zatvorena kola u koje se teret može utovarivati samo odozgo kroz jedan ili više otvora čija je ukupna dužina manja od dužine tijela tih kola. Ta kola nemaju ravan pod niti ih je moguće prevrtati sa čela ili sa boka.

^(b) To su naročito:

- kola sa spuštenim podom;
- kola sa središnjim udubljenjem;
- kola sa stalno opremljenim dijagonalnim olsoncima.

^(v) Slovna oznaka podserije „n” ne stavlja se na kola koja nose slovne oznake podserije „i”.

Način istovara tih kola definiše se kombinacijom sledećih karakteristika:

1) Razmještaj istovarnih otvora:

- u sredini: otvori su iznad ose kolosjeka;
- sa obje strane: otvori su na objema stranama kolosjeka van šina
(za ova kola način istovara je sljedeći:
 - a) istovremeno: sa obje strane kada potpun istovar kola zahtjeva aktiviranje otvora na objema stranama,
 - b) naizmjениčno: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);
- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu prožuditi) nalazi se bar 0,700m iznad gornje ivice šine i omogućuje primjenu transportne trake za prihvatanje robe;
- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primjenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) Tempo istovara:

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vrijeme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: Z – CISTERNE

Odnosi se na kola	sa metalnim sudovima, za prevoz tečnih ili gasovitih proizvoda sa 2 osovine: $25 \text{ t} < lv < 30 \text{ t}$ sa 3 osovine: $25 \text{ t} < tv < 40 \text{ t}$ sa 4 osovine: $50 \text{ t} < tv < 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $60 \text{ t} < tv < 75 \text{ t}$
Slovna podserija	a sa 4 osovine
	aa sa 6 ili više osovina
	b za prevoz naftnih derivata ^(a)
	c sa istovarom pod pritiskom ^(b)
	d za prevoz prehrambenih i hemijskih proizvoda ^(a)
	e sa uredajima za zagrijavanje
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g za prevoz komprimiranih gasova, pretvorenih u tečno stanje ili rastvorenih pod pritiskom ^(b)
	i sa sudovima od nemetala
	j sa amortizacionim uređajem
	k sa 2 ili 3 osovine: $tv < 20 \text{ t}$ sa 4 osovine: $tv < 40 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv < 50 \text{ t}$
	kk sa 2 ili 3 osovine: $20 \text{ t} < tv < 25 \text{ t}$ sa 4 osovine: $40 \text{ t} < tv < 50 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $50 \text{ t} < tv < 60 \text{ t}$
	n sa 2 osovine: $tv > 30 \text{ t}$ sa 3 osovine: $tv > 40 \text{ t}$ sa 4 osovine $tv > 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv > 75 \text{ t}$
	p sa kućicom za kočničara ^(a)

^(a) Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka 1 520 mm

^(b) Slovna podserija „c“ ne stavlja se na kola koja nose slovo podserije „g“

SLOVNE OZNAKE ZA PODSERIJE ZGLOBNIH I VIŠEDJELNIH TERETNIH KOLA

SLOVNA SERIJA: F – OTVORENA KOLA SA VISOKIM STRANICAMA

Odnosi se na kola	zglobna ili višedjelna kola sa osovinama, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a sa obrtnim postoljima
	c sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obje strane, gore ^(a)
	cc sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem po izboru sa obje strane, dolje ^(a)
	e sa 3 jedinice
	ee sa 4 ili više jedinica
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo željezničkim trajektom)
	1 sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, gore ^(a)
	11 sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, dolje ^(a)
	m sa 2 jedinice: $lv \geq 27 \text{ m}$
	mm sa 2 jedinice: $lv < 22 \text{ m}$
	o sa gravitacionim istovarom, bez podešavanja, u sredini, gore ^(a)
	oo sa gravitacionim istovarom, bez podešavanja, u sredini, dolje ^(a)
	p sa gravitacionim istovarom, sa podešavanjem, u sredini, gore ^(a)

	pp	sa gravitacionim istovarom, sa podešavanjem, u sredini, dolje ^(a)
	r	zglobna kola
	rr	višedjelna kola

^(a) Kola sa gravitacionim istovarom serije F su otvorena kola, koja nemaju ravan pod i ne mogu se kipovati niti čeono niti bočno
Način istovara ovih kola određen je kombinacijom sledećih karakteristika:

1) Razmeštaj istovarnih otvora:

- u sredini: otvori su iznad ose kolosjeka;
- sa obje strane: otvori su na objema stranama kolosjeka van šina
(za ova kola način istovara je sledeći:

- a) istovremeno: sa obje strane kada potpun istovar kola zahtjeva aktiviranje otvora na objema stranama,
- b) naizmjenično: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);
- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu proizvesti) nalazi se bar 0,700m iznad gornje ivice šine i omogućuje primjenu transportne trake za prihvatanje robe;
- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primjenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) Tempo istovara:

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vrijeme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: H – ZATVORENA KOLA

Odnosi se na kola	zglobna ili višedjelna kola sa osovinama, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq \text{lv} < 27 \text{ m}$	
Slovna podserija	a	sa obrtnim postoljima
	c	sa vratima na čeonim stranicama
	cc	sa vratima na čeonim stranicama i unutrašnjim uređajem za prevoz motornih vozila
	d	sa zaklopčima na podu kola
	e	sa 3 jedinice
	ee	sa 4 ili više jedinica
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo trajektom)
	g	za prevoz žitarica
	h	za prevoz voća i povrća ^(a)
	i	sa bočnim stranicama koje se otvaraju ili klizaju
	ii	sa vrlo čvrstim bočnim stranicama koja se otvaraju ili klizaju ^(b)
	1	sa pokretnim pregradama ^(v)
	11	sa pokretnim pregradama koje se mogu blokirati ^(v)
	m	sa 2 jedinice: $\text{lv} \geq 27 \text{ m}$
	mm	sa 2 jedinice: $\text{lv} < 22 \text{ m}$
	r	zglobna kola
	rr	višedjelna kola

^(a) Pojam „za prevoz voća i povrća“ važi samo za teretna kola koja imaju dodatne otvore za provjetravanje u visini poda kola..

^(b) Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka od 1 435 mm.

^(c) Pokretnе pregrade mogu se privremeno skinuti.

SLOVNA SERIJA: I - KOLA SA KONTROLOM TEMPERATURE

Odnosi se na kola	kola hladnjače, sa termoizolacijom klase IN, sa motornom ventilacijom, podnim rešetkama i posudama za led $\geq 3,5 \text{ m}^3$ zglobna kola ili višedjelna kola sa osovinama, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq \text{lv} < 27 \text{ m}$	
Slovna podserija	a	sa obrtnim postoljima
	c	sa kukama za meso
	d	za prevoz morske ribe
	e	sa električnom ventilacijom
	ee	sa 4 jedinice ili više njih
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo željezničkim trajektom)
	g	mašinska kola hladnjače ^(a)
	gg	kola hladnjače, hlađena tečnim gasom ^(a)
	h	sa termoizolacijom klase IR
	i	hlađena rashladnim uređajem pratećih tehničkih kola ^{(a)(b)}
	ii	prateća tehnička kola ^{(a)(b)}
	1	izotermička kola bez ledenjaka ^{(a)(v)}
	m	sa 2 jedinice: $\text{lv} \geq 27 \text{ m}$
	mm	sa 2 jedinice: $\text{lv} < 22 \text{ m}$
	o	sa posudama za led manjim od $3,5 \text{ m}^3$ ^(v)

oo	sa 3 jedinice
p	bez podnih rešetaka
r	zglobna kola
rr	višedjelna kola

(a) Slovo podserije „l” ne stavlja se na kola koja nose slovne podserije „g”, „gg”, „i” ili „ii”

(b) Pojam „prateća tehnička kola” odnosi se istovremeno na fabrička kola, radionice (sa ili bez prostora za spavanje), kao i na kola sa prostorom za spavanje

(v) Slovo podserije „o” ne stavlja se na kola koja nose slovo podserije „l”

SLOVNA SERIJA L – PLATO KOLA SA NEZAVISnim OSOVINAMA

Odnosi se na kola		zglobna kola ili višedjelna kola sa 2 jedinice 22 m ≤ lv < 27 m
Slovna podserija	a	zglobna kola
	aa	višedjelna kola
	b	sa posebnom opremom za osiguranje srednjih (pa) kontejnera ^(a)
	c	sa okretnim podlogama ^(a)
	d	bez spratova za prevoz motornih vozila ^(a)
	e	sa spratovima za prevoz motornih vozila ^(a)
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo željezničkim trajektom)
	g	prilagođena za prevoz kontejnera ^{(a)(b)}
	h	podešena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^{(a)(v)}
	hh	podešena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^{(a)(v)}
	i	sa okretnim pokrovom i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
	ii	sa vrlo čvrstim okretnim metalnim pokrovom ^(g) i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
	j	sa amortizerima udara
	1	bez stubaca ^(a)
	m	sa 2 jedinice: 18 m ≤ lv < 22 m
	mm	sa 2 jedinice: lv < 18 m
	o	sa 3 jedinice
	oo	sa 4 ili više jedinica
	p	bez bočnih stranica ^(a)
	r	sa 2 jedinice: lv ≥ 27 m

(a) Na teretnim kolima koja nose slova podserija: „b”, „c”, „d”, „e”, „g”, „h”, „hh” ili „ii” stavljanje slova podserije „l” ili „p” je neobavezno, ali brojčano obilježavanje mora uvijek da odgovara obilježavanju slovima koja se nalaze na kolima

(b) Teretna kola koja u načelu služe isključivo za prevoz kontejnera (osim **pa**)

(v) Teretna kola koja u načelu služe isključivo za prevoz koturova lima

(g) Primjenjuje se samo na kola sa širinom kolosjeka od 1 435 mm

SLOVNA SERIJA: S – PLATO KOLA SA OBRTNIM POSTOLJIMA

Odnosi se na kola		zglobna kola ili višedjelna kola sa 2 jedinice 22 m ≤ lv < 27 m
Slovna podserija	b	kola nosači za srednje (pa) kontejnere ^(a)
	c	sa okretnim podlogama ^(a)
	d	bez spratova za prevoz motornih vozila ^{(a)(b)}
	e	sa spratovima za prevoz motornih vozila ^(a)
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo željezničkim trajektom)
	g	prilagođena za prevoz kontejnera ukupne tovarne dužine ≤ 60' (osim srednjih kontejnera) ^{(a)(b)(v)}
	gg	prilagođena za prevoz kontejnera ukupne tovarne dužine > 60' (osim srednjih kontejnera) ^{(a)(b)(v)}
	h	za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^{(a)(g)}
	hh	za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^{(a)(g)}
	i	sa okretnim pokrovom i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
	ii	sa vrlo čvrstim okretnim metalnim pokrovom ^(a) i čvrstim čeonim stranicama ^(d)
	j	sa amortizerima udara
	1	bez stubaca ^(a)
	m	sa 2 jedinice: lv ≥ 27 m
	mm	sa 2 jedinice: lv < 22 m
	o	sa 3 jedinice
	oo	sa 4 ili više jedinica
	p	bez bočnih stranica ^(a)
	r	zglobna kola
	rr	višedjelna kola

(a) Na teretnim kolima koja nose slova podserije „b”, „c”, „d”, „e”, „g”, „gg”, „h”, „hh” ili „ii” nisu obavezna slova podserija „l” ili „p”, ali brojčano obilježavanje mora uvijek da odgovara obilježavanju slovima koja se nalaze na kolima

- (b) Teretna kola koja se osim za prevoz kontejnera i izmjenljivih sudova koriste i za prevoz vozila označavaju se slovom podserija „g” ili „gg” i slovom podserije „d”
- (v) Teretna kola koja se koriste isključivo za prevoz kontejnera ili za prevoz izmjenljivih sudova opremljenih žlebovima za zahvatanje
- (g) Teretna kola koja služe isključivo za prevoz koturova lima
- (d) Primjenjuje se samo na teretna kola sa širinom kolosjeka od 1 435 mm

SLOVNA SERIJA: T - KOLA SA POKRETNIM KROVOM

Odnosi se na kola	zglobna kola ili višedjelna kola sa osovinama, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a sa obrtnim postoljima
	b sa visinom slobodnog otvora vrata $> 1,90 \text{ m}$ ^(a)
	c sa vratima na čeonim stranicama
	d sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obje strane, gore ^(b)
	dd sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obje strane, dolje ^{(a)(b)}
	e sa 3 jedinice
	ee sa 4 ili više jedinica
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo željezničkim trajektom)
	g za prevoz žitarica
	h opremljena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju
	hh opremljena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju
	i sa bočnim stranicama koje se otvaraju (a)
	j sa amortizerima udara
	1 gravitacioni istovar bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, gore ^{(a)(b)}
	11 gravitacioni istovar bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, dolje ^{(a)(b)}
	m sa 2 jedinice: $lv \geq 27 \text{ m}$
	mm sa 2 jedinice: $lv < 22 \text{ m}$
	o sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, gore ^{(a)(b)}
	oo sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dolje ^{(a)(b)}
	p sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, gore ^{(a)(b)}
	pp sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, dolje ^{(a)(b)}
	r zglobna kola
	rr višedjelna kola

- (a) Na kolima koja nose slovo podserije „d”, „dd”, „i”, „l”, „ll”, „o”, „oo”, „p” ili „pp” ne stavlja se slovo podserije „b”.
- (b) Kola sa gravitacionim istovarom serije T imaju krov koji se može otvarati, a koji u otvorenom stanju oslobađa sanduk kola na cijeloj dužini. Ova kola nemaju ravan pod i ne mogu se kipovati ni sa bočne ni sa čone strane.

Način istovara ovih kola određen je kombinacijom sledećih karakteristika:

1) Razmještaj istovarnih otvora:

- u sredini: otvori su iznad ose kolosjeka;
- sa obje strane: otvori su na objema stranama kolosjeka van šina
 - (za ova kola način istovara je sljedeći:
 - a) istovremeno: sa obje strane kada potpun istovar kola zahtjeva aktiviranje otvora na objema stranama;
 - b) naizmjenično: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);
- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu proizvesti) nalazi se bar 0,700 m iznad gornje ivice šine i omogućuje primjenu transportne trake za prihvatanje robe;
- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primjenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) Tempo istovara:

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vrijeme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: U – SPECIJALNA KOLA

Odnosi se na kola	zglobna kola ili višedjelna kola sa osovinama, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a sa obrtnim postoljima
	e sa 3 jedinice
	ee sa 4 ili više jedinica
	c sa istovarom pod pritiskom
	d sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obje strane, gore ^(a)
	dd sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obje strane, dolje ^{(a)(b)}
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo željezničkim trajektom)
	g za prevoz žitarica
	i opremljena za prevoz predmeta koji bi prekoračili tovarni profil ako bi se tovarili na kola običnog tipa ^(b)
	1 sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, gore ^(a)
	11 sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obje strane, dole ^(a)

m	sa 2 jedinice: $lv \geq 27\text{ m}$
mm	sa 2 jedinice: $lv < 22\text{ m}$
o	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, gore ^(a)
oo	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dolje ^{(a)(b)}
p	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, gore ^(a)
pp	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, dolje ^(a)
r	zglobna kola
rr	višedjelna kola

^(a) Kola sa gravitacionim istovarom serije U su zatvorena kola u koje se teret može utovarivati samo odozgo kroz jedan ili više otvora čija je ukupna dužina manja od dužine tijela tih kola. Ta kola nemaju ravan pod niti ih je moguće prevrtati sa čela ili sa boka.

^(b) To su naročito:

- kola sa spuštenim podom;
- kola sa središnjim udubljenjem;
- kola stalno opremljena sa dijagonalnim osloncima

Način istovara ovih kola određen je kombinovanjem sledećih karakteristika:

1) Razmještaj istovarnih otvora:

- u sredini: otvori su iznad ose kolosjeka;
- sa obje strane: otvori su na objema stranama kolosjeka van šina

(za ova kola način istovara je sljedeći:

- a) istovremeno: sa obje strane kada potpun istovar kola zahtjeva aktiviranje otvora na objema stranama,
- b) naizmjениčno: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);

- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu produžiti) nalazi se bar $0,700\text{ m}$ iznad gornje ivice šine i omogućuje primjenu transportne trake za prihvatanje robe;

- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primjenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) Tempo istovara:

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vreme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: Z – CISTERNE

Odnosi se na kola		sa metalnim sudovima, za prevoz tečnih ili gasovitih proizvoda zglobna kola ili višedjelna kola sa osovinama, sa 2 jedinice $22\text{ m} \leq lv < 27\text{ m}$
Slovna podserija	a	sa obrtnim postoljima
	c	sa istovarom pod pritiskom ^(a)
	e	sa uređajem za zagrijavanjem
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo željezničkim trajektom)
	g	za prevoz komprimiranih gasova, pretvorenih u tečno stanje ili rastvorenih pod pritiskom ^(a)
	i	sa sudovima od nemetala
	j	sa amortizacionim uređajem
	m	sa 2 jedinice: $lv \geq 27\text{ m}$
	mm	sa 2 jedinice: $lv < 22\text{ m}$
	o	sa 3 jedinice
	oo	sa 4 jedinice ili više njih
	r	zglobna kola
	rr	višedjelna kola

^(a) Slovo podserije „c“ ne stavlja se na kola koja nose slovo podserije „g“.

Бројчане ознаке за способност употребе путничких кола у међunarodnom saobraćaju (1. i 2. cifра)

	Unutrašnji saobraćaj	TEN ^(a) i/ili COTIF ^(b) i/ili PPV/PPW				Unutrašnji ili međunarodni saobraćaj prema posebnom sporazumu	TEN ^(a) i/ili COTIF ^(b)	PPV/PPW		
		1	2	3	4			5	6	7
→ 2. cifra 1. cifra ↓	0	Vozila sa fiksnom širinom kolosjeka, ne-klimatizovana (uključujući kola za prevoz putničkih automobila)	Vozila s promjenljivom širinom kolosjeka (1435/1520), ne-klimatizovana	Ne koristi se	Vozila s promjenljivom širinom kolosjeka (1435/1668), ne klimatizovana	Muzejska vozila	Ne koristi se ^(v)	Vozila s fiksnom širinom kolosjeka	Vozila s promjenljivom širinom kolosjeka (1435/1520) kojima se može zamjeniti obrtno postolje	Vozila sa fiksnom širinom kolosjeka (1435/1520) koji mogu podešavati osovine
5	Vozila za unutrašnji saobraćaj	Vozila sa fiksnom širinom koloseka, klimatizoj-vana	Vozila s promjenljivom širinom koloseka (1435/1520), klimatizovana	Servisna vozila	Vozila s promjenljivom širinom kolosjeka (1435/1668), klimatizovana	Kola za prevoz putničkih automobila	Ne koristi se ^(v)			
6	Servisna vozila	Ne koristi se	Ne koristi se	Zaptivena vozila sa fiksnom širinom kolosjeka, klimatizovana	Ne koristi se	Ostala vozila	Ne koristi se	Ne koristi se	Ne koristi se	Ne koristi se
7	Klimatizovana i zaptivena vozila	Ne koristi se	Ne koristi se							

(a) Uskladenost s važećim JTP/TSI, vidi član 7.

(b) Uključujući vozila koja u skladu s postojećim propisima (npr. RIC) nose cifre utvrđene u ovoj tabeli. COTIF: vozilo usklađeno s propisom COTIF koji važi u trenutku odobravanja vozila

(v) Osim za putnička kola sa fiksnom širinom kolosjeka (56) i promjenljivom širinom kolosjeka (66) koja su već odobrena. Ne koristi se za nova vozila.

Brojčane oznake eksplotacionih karakteristika putničkih kola (5. i 6. cifra)

	→ 6. cifra 5. cifra ↓	0	1	2	3	4
Rezervisano	0	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Vozila sa sjedištima 1. razreda	1	10 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	> 11 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	Rezervisano	Rezervisano	Dvije ili tri osovine
Vozila sa sjedištima 2. razreda	2	10 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	11 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	≥ 12 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	Tri osovine	Dvije osovine
Vozila sa sjedištima 1. ili 1./2. razreda	3	10 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	11 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	≥ 12 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	Rezervisano	Dvije ili tri osovine
Kola sa ležajevima 1. ili 1/2. razreda	4	10 odjeljaka 1/2. razreda	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	≤ 9 odjeljaka 1/2. razreda
Kola sa ležajevima 2. razreda	5	10 odjeljaka	11 odjeljaka	≥ 12 odjeljaka	Rezervisano	Rezervisano
Rezervisano	6	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Kola za spavanje	7	10 odjeljaka	11 odjeljaka	12 odjeljaka	< 10 odjeljaka 2. razreda	< 10 odjeljaka 1. razreda
Vozila posebne konstrukcije, prtljažna i poštanska kola	8	Upravljačka prikolica sa sjedištima, svih razreda, s prtljažnim odjeljkom ili bez njega, s upravljačnicom za vožnju u oba smjera	Vozila sa sjedištima 1. ili 1/2. razreda s prtljažnim odjeljkom ili poštanskim odjeljkom	Vozila sa sjedištima 2. razreda s prtljažnim ili poštanskim odjeljkom	Rezervisano	Vozila sa sjedištima, svih razreda s posebno opremljenim prostorima, npr. prostorima za dječju igru
	9	Poštanska kola	Prtljažna kola s poštanskim odjeljkom	Prtljažna kola	Prtljažna kola i dvo ili troosovinska vozila 2. razreda sa sjedištima, s prtljažnim ili poštanskim odjeljkom	Prtljažna kola s bočnim hodnikom, sa ili bez odjeljka pod carinskom plombom

Napomena: Djelovi odjeljaka se ne uzimaju u obzir. Ekvivalentan smeštaj u kolima sa otvorenim salonskim prostorom sa središnjim prolazom dobija se djeljenjem broja raspoloživih sedišta sa 6, 8 ili 10, zavisno od konstrukcije vozila

Brojčane oznake eksplotacionih karakteristika putničkih kola (5. i 6. cifra)

	→ 6. cifra ↓ 5. cifra	5	6	7	8	9
Rezervisano	0	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Vozila sa sjedištim 1. razreda	1	Rezervisano	Dvospratna putnička kola	≥ 7 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	8 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	9 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom
Vozila sa sjedištim 2. razreda	2	Samo za OSŽD, dvospratna putnička kola	Dvospratna putnička kola	Rezervisano	≥ 8 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	9 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom
Vozila sa sjedištim 1. ili 1/2. razreda	3	Rezervisano	Dvospratna putnička kola	Rezervisano	≥ 8 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	9 odjeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom
Kola sa ležajevima 1. ili 1/2. razreda	4	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	≤ 9 odjeljaka 1. razreda
Kola sa ležajevima 2. razreda	5	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	≤ 9 odjeljaka
Rezervisano	6	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Kola za spavanje	7	> 12 odjeljaka	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Vozila posebne konstrukcije i prtlažna kola	8	Putnička kola sa sjedištim i kola sa ležajevima, svih razreda, s prostorom za bar ili bife	Dvospratna putnička kola s upravljačnicom sa sjedištim, svih razreda, sa ili bez prtlažnog odjeljka ili bez njega, s upravljačnicom za vožnju u oba smjera	Kola za ručavanje ili putnička kola s prostorom za bar ili bife, s prtlažnim odjeljkom	Kola za ručavanje	Druga specijalna putnička kola (konferencijska, disco, bar, bioskop, video, ambulanta)
	9	Dvo ili troosovinska prtlažna kola s poštanskim odjeljkom	Ostala kola	Dvo ili troosovinska kola za prevoz putničkih automobila	Kola za prevoz putničkih automobila	Servisna vozila

Napomena: Djelovi odjeljaka se ne uzimaju u obzir. Ekvivalentan smeštaj u kolima sa otvorenim salonskim prostorom sa središnjim prolazom dobija se djeljenjem broja raspoloživih sedišta sa 6, 8 ili 10, zavisno od konstrukcije vozila. OSŽD - Organizacija za saradnju među željeznicama

Brojčane oznake tehničkih karakteristika putničkih kola (7. i 8. cifra)

Vrsta energije Najveća brzina	8. cifra ↓ 7. cifra	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
< 120 km/h	0	Svi naponi *	Rezervisano	3000 V~ + 3000 V=	1000 V~ *	Rezervisano	1 500 V~	Drugi naponi osim 1000 V, 1500V, 3000V	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	Rezervisano
	1	Svi naponi * + para ¹	1000 V~ + para ¹	1000 V~ + para ¹	1000 V~ * + para ¹	1000 V~ + para ¹	1000 V~ + para ¹	Rezervisano	1500 V~ + 1500 V= + para ¹	3000 V= * + para ¹	3000 V= * + para ¹
	2	para ¹	Para ¹	3000 V~ + 3000 V= * + para ¹	Para ¹	3000 V~ + 3000 V= * + para ¹	Para ¹	3000 V~ + 3000 V= * 1500 V~ + para ¹	1500 V~ + para ¹	1500 V~ + para ¹	A ¹
121 do 140km/h	3	Svi naponi	Rezervisano	1000 V~ + 3000 V=	1000 V~ * ¹	1000 V~ * ¹	1000 V~	1000 V~ + 1500 V~ + 1500 V=	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	3000 V=
	4	Svi naponi * + para ¹	Svi naponi + para ¹	Svi naponi + para ¹	1000 V~ * ¹ + para ¹	1500 V~ + 1500 V=	1000 V~ + para ¹	3000 V~ + 3000 V=	1500 V~ + 1500 V= * + para ¹	3000 V= * + para ¹	Rezervisano
	5	Svi naponi + para ¹	Svi naponi + para ¹	Svi naponi + para ¹	1000 V~ + para ¹	Rezervisano	1500 V~ + para ¹	Drugi naponi osim 1000V, 1500 V,3000V	1500 V~ + 1500 V= * + para ¹	Rezervisano	Rezervisano
	6	Para ¹	Rezervisano	3000 V~ + 3000 V=	Rezervisano	3000 V~ + 3000 V=	Rezervisano	Para ¹	Rezervisano	Rezervisano	A ¹
141 do 160 km/h	7	Svi naponi *	Svi naponi	1500 V~ * ¹ + 3000 V= * ¹ Svi naponi ²	1000 V~ *	1500 V~ + 1500 V=	1000 V~	1500 V~	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	3000 V=
	8	Svi naponi * + para ¹	Svi naponi + para ¹	3000 V~ + 3000 V=	Rezervisano	Svi naponi * + para ¹	1000 V~ + para ¹	3000 V~ + 3000 V=	Drugi naponi osim 1000 V, 1500V, 3000 V	Svi naponi * + para ¹	A ¹ A ² G ²
> 160 km/h	9	Svi naponi * ²	Svi naponi	Svi naponi + para ¹	1000 V~ + 1500 V~	1000 V~	1000 V~	Rezervisano	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	A ¹ G ²

1: Samo za vozila u unutrašnjem saobraćaju

2: Samo za vozila sposobna za međunarodni saobraćaj

Svi električni potencijali: Jednofazna naizmjenična struja 1000 V 51 do 15 Hz, jednofazna naizmjenična struja 1500 V 50 Hz, jednosmjerna struja 1500 V,

jednosmjerna struja 3000 V. Može uključivati jednofaznu naizmjeničnu struju 3000 V 50 Hz

*: Za određena vozila s 1000 V jednofazne naizmjenične struje dopuštena je samo jedna frekvencija, ili 16 2/3 Hz ili 50 Hz

A: Autonomno grijanje, bez električnog kabla visokonaponske magistrale voza

G: Vozila s električnim kablom visokonaponske magistrale voza za sve voltaže kojima trebaju kola generator za napajanje klime

Para: Samo parno grijanje. Ako su napisani naponi, oznaka je na raspolaganju i za vozila bez parnog grijanja

Tip i podtip vozila za posebne namene (7. i 8. cifra)

7. cifra	8. cifra	Vozilo/mašine
1 Gornji i donji stroj	1	Voz za postavljanje i obnavljanje kolosjeka
	2	Oprema za postavljanje skretnica i ukrštaja
	3	Voz za sanaciju kolosjeka
	4	Mašina za čišćenje zastorne prizme
	5	
	6	Mašina za zemljane radove
	7	
	8	
	9	Dizalica na šinama (osim za vraćanje iskliznulih vozila)
	0	Ostalo ili opšte
2 Kolosjek	1	Podbjijačica velikog učinka za kolosjeke
	2	Druge mašine za podbjijanje kolosjeka
	3	Podbjijačica sa stabilizacijom
	4	Podbjijačica za skretnice i ukrštaje
	5	Plug za planiranje zastorne prizme
	6	Mašina za stabilizaciju kolosjeka
	7	Mašina za brušenje i zavarivanje
	8	Višenamjenska mašina
	9	Vozilo za pregled kolosjeka
	0	Ostalo
3 Vozni vod	1	Višenamjenska mašina
	2	Mašina za namotavanje i odmotavanje
	3	Mašina za postavljanje stubova
	4	Mašina za prevoz kolutova
	5	Mašina za zatezanje voznog voda
	6	Mašina s podizućom radnom platformom i mašina s radnom skelom
	7	Voz za čišćenje
	8	Voz za podmazivanje
	9	Vozilo za pregled voznog voda
	0	Ostalo
4 Građevinski objekti	1	Mašina za polaganje podloge
	2	Platforma za pregled mostova
	3	Platforma za pregled tunela
	4	Mašina za pročišćavanje plina
	5	Mašina za ventilaciju
	6	Mašina s podiznom radnom platformom ili s radnom skelom
	7	Mašina za osvetljavanje tunela
	8	
	9	
	0	Ostalo

7. cifra	8. cifra	Vozilo/mašine
5 Utovar / istovar i različiti prevozi	1	Mašina za utovar/istovar i prevoz šina
	2	
	3	Mašina za utovar/istovar i prevoz tucanika, šljunka itd.
	4	
	5	
	6	Mašina za utovar/istovar i prevoz pragova
	7	
	8	Mašina za utovar/istovar i prevoz skretničke opreme itd.
	9	Mašina za utovar/istovar i prevoz drugog materijala
	0	Ostalo
6 Mjerenje	1	Vozilo za snimanje podataka o zemljanim radovima
	2	Vozilo za snimanje podataka o geometriji kolosjeka
	3	Vozilo za snimanje podataka o voznom vodu
	4	Vozilo za snimanje podataka o širini kolosjeka
	5	Vozilo za snimanje podataka o signalizaciji
	6	Vozilo za snimanje podataka o telekomunikacijama
	7	
	8	
	9	
	0	Ostalo
	1	Dizalica za hitne intervencije

7 Hitni slučajevi	2	Vučno vozilo za hitne intervencije
	3	Voz za hitne intervencije u tunelima
	4	Vozilo za hitne intervencije
	5	Protivpožarno vozilo
	6	Sanitetsko vozilo
	7	Vozilo s opremom
	8	
	9	
	0	Ostalo
8 Vuča, prevoz, energija itd.	1	Vučne jedinice
	2	
	3	Transportno vozilo (isključujući vozila čija su 7 i 8. cifra 59)
	4	Motorna kola
	5	Drezina/motorno vozilo
	6	
	7	Vozilo za betoniranje
	8	
	9	
	0	Ostalo

7. cifra	8. cifra	Vozilo/mašine
9 Okolina	1	Samohodni sniježni plug
	2	Vučeno vozilo sa sniježnim plugom
	3	Mašina za čišćenje snijega
	4	Mašina za odleđivanje
	5	Mašina za mehaničko uništavanje vegetacije
	6	Mašina za čišćenje šina
	7	Vozilo za hemijsko uništavanje vegetacije
	8	
	9	
	0	Ostalo
0 Željeznica / drum	1	Željezničko/drumska mašina 1. kategorije (mašina koja se može uvrstiti u voz brzine $v \geq 100$ km/h i sa sopstvenim pogonom brzine $v \geq 100$ km/h)
	2	
	3	Željezničko/drumska mašina 2. kategorije (mašina koja se može uvrstiti u voz brzine $v \geq 100$ km/h i sa sopstvenim pogonom brzine $v < 100$ km/h)
	4	
	5	Željezničko/drumska mašina 3. kategorije (mašina koja se može uvrstiti u voz brzine $v \geq 100$ km/h i bez sopstvenog pogona)
	6	
	7	Željezničko/drumska mašina 4. kategorije (mašina koja se može uvrstiti u voz brzine $v < 100$ km/h i sa sopstvenim pogonom brzine $v < 100$ km/h)
	8	
	9	Željezničko/drumska mašina 5. kategorije (mašina koja se može uvrstiti u voz brzine $v < 100$ km/h i bez sopstvenog pogona)
	0	Ostalo (mašine koje se ne mogu uvrstiti u voz, sa ili bez sopstvenog pogona)

1320.

Na osnovu člana 68 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza („Službeni list CG”, broj 1/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

PRAVILNIK O OZNAČAVANJU VOZOVA

Predmet

Član 1

Označavanje vozova vrši se u skladu sa ovim pravilnikom.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- 1) voz je propisno sastavljeni i zakvačeni niz željezničkih vozila sa jednim ili više vučnih vozila na sopstveni pogon ili samo vučno vozilo na sopstveni pogon;
- 2) osnovni voz je svaki redovni ili vanredni voz čiji je red vožnje unaprijed utvrđen i objavljen u redu vožnje;
- 3) podijeljeni voz je voz koji se u saobraćaj uvodi od slučaja do slučaja i koji koristi red vožnje nekog osnovnog voza;
- 4) relacija saobraćaja je prevozni put voza od njegove početne do krajnje stanice;
- 5) UIC objava je standard Međunarodne željezničke unije.

Označavanje vozova

Član 3

Vozovi se označavaju arapskim brojevima koji se sastoje od najviše 5 cifara.

Jednim brojem može biti označen samo jedan voz na mreži.

Na cijeloj relaciji saobraćaja (prevoznom putu) voz se označava samo jednim brojem.

Broj voza formira se tako da se na osnovu njega može utvrditi da li je voz iz međunarodnog ili unutrašnjeg saobraćaja, vrsta voza, da li saobraća cijele godine ili samo u sezoni, da li je osnovni ili podijeljeni, relacija na kojoj saobraća, smjer vožnje voza i drugo.

Voz od kojeg se u odvojnoj stanici odvaja dio voza koji saobraća na odvojnoj pruzi ima na cijeloj relaciji isti broj, a odvojni voz se označava posebnim brojem, počev od odvojne stanice.

Voz kome se u priključnoj stanici dodaje dio voza na cijeloj relaciji ima isti broj, a priključni voz se označava posebnim brojem od početne do priključne stanice.

Parovi vozova za prevoz putnika označavaju se sa dva susjedna odgovarajuća broja, tako da je parni broj manji.

Kod međunarodnih vozova za prevoz putnika cifra desetice označava relaciju saobraćaja i utvrđena je objavom UIC 419-1.

Kod vozova za prevoz putnika u unutrašnjem saobraćaju relaciju saobraćaja označava:

- 1) cifra na mjestu desetice, kod vozova sa trocifrenim brojem;
- 2) cifra na mjestu stotine, kod vozova sa četvorocifrenim brojem.

Kod teretnih, službenih i pomoćnih vozova u unutrašnjem saobraćaju relacija je određena cifrom stotina.

Cifra koja određuje relaciju saobraćaja vozova iz unutrašnjeg saobraćaja odgovara broju grafikona reda vožnje na kome je prikazana trasa odnosnog voza.

Neparnim brojevima označavaju se vozovi koji saobraćaju na prugama iz smjera zapada i sjevera u smjeru istoka i juga, a u suprotnom smjeru vozovi se označavaju parnim brojevima.

Označavanje vozova za prevoz putnika iz međunarodnog saobraćaja

Član 4

Vozovi za prevoz putnika iz međunarodnog saobraćaja označavaju se brojevima od 000 do 13499, i to:

- 1) od 000 do 199 – dnevni EuroCity (EC) vozovi;
- 2) od 200 do 299 – noćni EuroNight (EN) i ekspresni vozovi;
- 3) od 300 do 499 – ekspresni i brzi vozovi;
- 4) od 500 do 999 – InterCity (IC) vozovi;
- 4) od 1000 do 1299 – sezonski ekspresni i brzi vozovi;
- 5) od 1300 do 1499 – autovozovi;
- 6) od 13000 do 13299 – agencijski vozovi;
- 7) od 13300 do 13499 – priključci agencijskih vozova.

Podijeljeni vozovi za prevoz putnika iz međunarodnog saobraćaja označavaju se tako da se ispred broja osnovnog voza dodaju dopunski brojevi i to:

- 1) broj 10 – za podijeljeni voz čiji je saobraćaj unaprijed planiran i koji saobraća ispred osnovnog voza sa istim elementima reda vožnje kao kod osnovnog voza;
- 2) broj 11 – za podijeljeni voz čiji je red vožnje unaprijed planiran i koji saobraća iza osnovnog voza sa istim elementima reda vožnje kao kod osnovnog voza;
- 3) broj 12 – za podijeljeni voz čiji saobraćaj nije unaprijed planiran i koji saobraća po različitim elementima reda vožnje od osnovnog voza, koji se utvrđuju kod uvođenja voza u saobraćaj.

Označavanje vozova za prevoz putnika iz unutrašnjeg saobraćaja

Član 5

Vozovi za prevoz putnika iz unutrašnjeg saobraćaja označavaju se brojevima od 500 do 9999 i to:

- 1) od 900 do 949 – InterCity (IC) vozovi, (brojevi koji nijesu upotrebljeni za međunarodne InterCity (IC) vozove iz čl. 4);
- 2) od 950 do 999 – brzi vozovi, (brojevi koji nijesu upotrebljeni za međunarodne InterCity (IC) vozove iz čl. 4);
- 3) od 2000 do 5999 – putnički vozovi;
- 4) od 6000 do 8999 – lokalni putnički vozovi;
- 5) od 9000 do 9999 – autovozovi.

Podijeljeni vozovi za prevoz putnika iz unutrašnjeg saobraćaja označavaju se tako da se ispred broja osnovnog voza dodaju dopunski brojevi, i to:

- 1) kod vozova koji se označavaju sa tri cifre:
 - a) broj 10 – za podijeljeni voz čiji je saobraćaj unaprijed planiran i koji saobraća ispred osnovnog voza sa istim elementima reda vožnje kao kod osnovnog voza;
 - b) broj 11 – za podijeljeni voz čiji je red vožnje unaprijed planiran i koji saobraća iza osnovnog voza sa istim elementima reda vožnje kao kod osnovnog voza;
 - c) broj 12 – za podijeljeni voz čiji saobraćaj nije unaprijed planiran i koji saobraća po različitim elementima reda vožnje od osnovnog voza, koji se utvrđuju kod uvođenja voza u saobraćaj;
 - d) broj 14 – za podijeljeni voz čiji saobraćaj je unaprijed planiran i koji saobraća pomoćnim prevoznim putem;

e) brojevi 15-18 – za podijeljeni voz čiji saobraćaj nije unaprijed planiran i koji saobraća po različitim elementima reda vožnje od osnovnog voza ili pomoćnim prevoznim putem, što se utvrđuje prilikom uvođenja voza u saobraćaj;

2) kod vozova koji se označavaju sa četiri cifre - dodavanjem broja 3 ispred broja osnovnog voza.

Označavanje sezonskih vozova

Član 6

Sezonski vozovi za prevoz putnika iz unutrašnjeg saobraćaja označavaju se:

- 1) dodavanjem broja 1 ispred trocifrenog broja voza;
- 2) dodavanjem broja 2 ispred četvorocifrenog broja voza.

Označavanje teretnih vozova iz međunarodnog saobraćaja

Član 7

Teretni vozovi iz međunarodnog saobraćaja označavaju se brojevima od 40000 do 49999, i to:

- 1) od 40000 do 43999 - vozovi kombinovanog saobraćaja;
- 2) od 44000 do 45999 - vozovi sa pojedinačnim kolima;
- 3) od 46000 do 46999 - vozovi sa pojedinačnim kolima i zatvoreni vozovi sa jedinstvenim tovarom (blok vozovi);
- 4) od 47000 do 49999 – zatvoreni vozovi sa jedinstvenim tovarom (blok vozovi).

Za označavanje međunarodnih teretnih vozova važe i odredbe objave UIC 419-2.

Označavanje teretnih vozova iz unutrašnjeg saobraćaja

Član 8

Teretni vozovi iz unutrašnjeg saobraćaja označavaju se brojevima od 50000 do 59999, i to:

- 1) od 50000 do 50999 – ekspresni i brzi teretni vozovi;
- 2) od 51000 do 52999 – direktni teretni vozovi;
- 3) od 53000 do 53999 – dionički teretni vozovi;
- 4) od 54000 do 54999 – brzi manipulativni vozovi;
- 5) od 55000 do 55999 – sabirni i sabirno-manipulativni vozovi;
- 6) od 56000 do 56999 – kružni teretni vozovi;
- 7) od 57000 do 57999 – industrijski vozovi;
- 8) od 58000 do 59999 – ostali teretni vozovi.

Podijeljeni teretni vozovi iz unutrašnjeg saobraćaja označavaju se tako što se broj 5 (prva cifra broja osnovnog voza) zamjenjuje brojem 6.

Označavanje službenih i pomoćnih vozova

Član 9

Službeni vozovi i pomoćni vozovi iz unutrašnjeg saobraćaja označavaju se brojevima od 70000 do 79999, i to:

- 1) od 70000 do 70999 – lokomotivski vozovi;
- 2) od 71000 do 71999 – radni vozovi;
- 3) od 72000 do 72999 – probni vozovi;
- 4) od 73000 do 73999 – prazni vozovi;
- 5) od 74000 do 75999 – pomoćni vozovi;
- 6) od 76000 do 76999 – izvidničke lokomotive;

7) od 77000 do 77999 – sniježna grtala;
8) od 78000 do 79999 – vozovi za potrebe upravljača željezničke infrastrukture.
Podjeljeni službeni i pomoćni vozovi iz unutrašnjeg saobraćaja označavaju se tako što se broj 7 (prva cifra broja osnovnog voza) zamjenjuje brojem 8.

Rezervni kontingent

Član 10

Brojevi od 90000 do 99999 su rezervni kontigent i upotrebljavaju se kada za tim nastane potreba.

Prestanak primjene

Član 11

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Uputstva za označavanje vozova na prugama JŽ („Službeni glasnik ZJŽ”, br. 12/94, 2/95 i 6/03).

Stupanje na snagu

Član 12

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 344/20-02-5305/2

Podgorica, 30. septembra 2020. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

1321.

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje) Predmet Nešić protiv Crne Gore (Predstavka br. 12131/18)

PRESUDA

Član 1 Protokola br.1• Lišavanje imovine • Podnositelj predstavke je zakonito stekao zemljište koje je proglašeno državnom svojinom u skladu sa zakonom koji reguliše zemljište koje se nalazi na morskoj obali • Podnositelj predstavke je proglašen nosiocem prava korišćenja zemljišta sve do njegovog izuzimanja • Odsustvo pravične naknade uprkos pravu na pravičnu naknadu koje je propisano zakonom • Nedostatak jasnoće relevantnog prava

**STRASBUR
9. jun 2020.godine**

**PRAVOSNAŽNA
9. septembar 2020.godine**

Ova presuda će postati pravosnažna u okolnostima koje su navedene u članu 44 stav 2 Konvencije. Ona može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Nešić protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), na zasijedanju Vijeća u sastavu:

Robert Spano, predsjednik,

Marko Bošnjak,

Valeriu Gričco,

Ivana Jelić,

Arnfinn Bårdesen,

Saadet Yüksel,

Peeter Roosma, sudije,

i Stanley Naismith, registrar odjeljenja,

Imajući u vidu:

predstavku protiv Crne Gore koja je podnijeta Sudu na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: „Konvencija”) od strane srpskog državljanina, g-dina Ilije Nešića (u daljem tekstu: „podnositelj predstavke”), 3. marta 2018. godine;

odлуku da se obavijesti Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: „Vlada”) o žalbi koja se tiče imovinskih prava podnosioca predstavke;

izjašnjenja stranaka;

nedostatak bilo kakve želje od strane Vlade Srbije za miješanjem u konkretnom predmetu, nakon što je obaviještena, na osnovu člana 36 stav 1 Konvencije i Pravila 44 stav 1 (a) Poslovnika Suda, o ovom pravu;

Nakon vijećanja na sjednici bez prisustva javnosti, održanoj 12. maja 2020. godine, donosi sljedeću presudu, koja je usvojena toga dana:

UVOD

1. Predstavka se tiče podnosioca predstavke koji je lišen imovine bez donošenja ikakve prethodne pojedinačne odluke u tom smislu i bez dosuđivanja pravične naknade zbog tog lišavanja.

ČINJENICE

2. Podnositac predstavke je rođen 1931. godine i živi u Tivtu. Njega je zastupao g-din Z. Miljanić, advokat iz Tivta.
3. Vladu je zastupala njihova zastupnica, g-đa V. Pavličić.
4. Činjenice ovog predmeta, kako su ih podnijele stranke, mogu se rezimirati kako slijedi.

I. SPORNE ZEMLJIŠNE PARCELE I PREDMETNI PARNIČNI POSTUPAK

5. Dana 21. oktobra 1980. godine podnositac predstavke je od fizičkog lica kupio dvije zemljišne parcele, upisane pod brojevima 697/1 i 698/1. Dana 22. oktobra 1980. godine, u skladu sa relevantnom odlukom u tom smislu, podnositac predstavke je upisan kao njihov vlasnik u Katastru nepokretnosti.

6. Vremenom su se mijenjale numeracija i veličina zemljišnih parcela. Tako je parcija br. 698/1 podijeljena na nekoliko zemljišnih parcela, uključujući parcele pod brojevima 955/3 i 955/4.

7. Dana 17. oktobra 2006. godine država je pokrenula parnični postupak protiv podnosioca predstavke sa zahtjevom da bude priznata kao vlasnik parcija br. 955/3 i 955/4.

8. U toku postupaka, dana 1. oktobra 2014. godine, Osnovni sud u Kotoru je izlaskom na lice mjesta utvrdio da su se sporne zemljišne parcele nalazile na samoj obali mora.

9. Dana 19. decembra 2014. godine sud je presudio u korist države. Sud je utvrdio da nije bilo sporno da je podnositac predstavke postao vlasnik predmetnih zemljišnih parcela na zakonit način, na osnovu ugovora o kupoprodaji koji je zaključen 1980. godine. Takođe je utvrdio da se navedene zemljišne parcele nalaze u zoni morskog dobra – konkretno, predstavljaju samu morsku obalu i sastoje se dijelom od betonirane plaže, a dijelom od marine. Stoga, to je bila državna svojina na osnovu članova 2 i 4 Zakona o morskom dobru kao i članova 11 i 13 Zakona o državnoj imovini. Nadalje, na osnovu članova 10 i 11 Zakona o državnoj imovini, morska obala i morsko dobro su predstavljali javno dobro u opštoj upotrebi koje нико ne može imati u posjedu, jer u protivnom morsko dobro ne bi služilo iskorišćavanju mora, za pomorski saobraćaj i ribolov što je njegova osnovna svrha i namjena. Sud je precizirao da su prava podnosioca predstavke prestala formiranjem granica morskog dobra - tj. sporne parcele su postale državna svojina kada su pomenuti zakoni stupili na snagu.

10. Nakon što je podnositac predstavke uložio žalbu, 25. septembra 2015. godine, Viši sud u Podgorici je potvrđio prvostepenu presudu, u suštini pozivajući se na obrazloženje Osnovnog suda. Viši sud je takođe precizirao da podnositac predstavke zadržava pravo korišćenja na predmetnoj nepokretnosti „sve do njegovog izuzimanja”.

11. Nakon revizije koju je podnio podnositac predstavke, 16. decembra 2015. godine Vrhovni sud je potvrđio presudu Višeg suda, pozivajući se na isto obrazloženje.

12. Dana 23. oktobra 2017. godine Ustavni sud je odbio ustavnu žalbu koja je podnijeta od strane podnosioca predstavke. Kada je u pitanju njegova žalba u odnosu na član 1 Protokola br. 1, taj sud je utvrdio sljedeće:

„Pravo svojine, Ustavni sud štiti na način da organima državne vlasti, zabranjuje ograničenje ili oduzimanje tog prava, osim ako je ograničavanje ili oduzimanje zasnovano na zakonu. ... Imajući u vidu sadržaj prava svojine ..., utvrđenja iznesena u obrazloženju ove odluke i predmet spora koji je prethodio ustavnosudskom postupku, ocjena je Ustavnog suda da podnosiocu nije povrijedeno pravo iz ... člana 1 Protokola br. 1.”

II. DRUGE RELEVANTNE ČINJENICE

13. Dana 14. oktobra 2016. godine podnositac predstavke je pokrenuo postupak protiv države, tražeći da on bude upisan kao nosilac prava korišćenja dvije zemljišne parcele do njihovog izuzimanja.

14. Dana 13. aprila 2017. godine Osnovni sud u Kotoru je presudio u korist podnosioca predstavke, utvrđujući da on ima preče pravo korišćenja spornog zemljišta do njegovog izuzimanja. Sud je ponovio stanovišta iz svog obrazloženja presude od 19. decembra 2014. godine (vidjeti gornji stav 9), i pozivajući se na član 30 Zakona o morskom dobru, naveo da nekadašnji zakoniti vlasnici imaju pravo na naknadu po propisima o eksproprijaciji.

15. Ova presuda je potvrđena 12. januara i 6. juna 2018. godine, pojedinačno, od strane Višeg suda i Vrhovnog suda, koji su se pozivali na razloge prvostepenog suda.

16. Kao što se može primijetiti iz relevantnog prepisa Lista nepokretnosti od 13. juna 2019. godine, država je upisana kao jedini vlasnik sporne nepokretnosti, a podnositelj predstavke je upisan kao nosilac prava korišćenja.

RELEVANTNI ZAKONSKI OKVIR

I. USTAV REPUBLIKE CRNE GORE IZ 1992. GODINE; (OBJAVLJEN U SLUŽBENOM LISTU REPUBLIKE CRNE GORE – „SL.RCG“ – BR. 048/92)

17. Članom 45 Ustava iz 1992. godine jamčilo se pravo na svojinu. Konkretno, predviđalo se da niko ne može biti lišen prava svojine niti mu se pravo svojine može ograničiti, osim kada to zahtijeva javni interes utvrđen zakonom ili na osnovu zakona, uz naknadu koja ne može biti niža od tržišne.

II. USTAV CRNE GORE IZ 2007. GODINE; (OBJAVLJEN U SLUŽBENOM LISTU CRNE GORE – „SL.CG“ - BR. 001/07 I 038/13)

18. Članom 58 Ustava iz 2007. godine jemči se pravo svojine. Konkretno, predviđa se da niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu. Takođe se predviđa da su prirodna bogatstva i dobra u opštoj upotrebi u državnoj svojini.

III. ZAKON O OSNOVAMA SVOJINSKO-PRAVNIH ODNOSA IZ 1980. GODINE; (OBJAVLJEN U SLUŽBENOM LISTU SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE BR. 006/80 I 036/90; SLUŽBENI LIST SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE BR. 029/96; I „SL.RCG“ BR. 052/04)

19. Ovim zakonom su detaljno bila uređena imovinska prava. Članom 3 se predviđalo, inter alia, da vlasnik ima pravo da svoju stvar drži, da se njome koristi i da njome raspolaže u granicama određenim zakonom i da je svako dužan da se uzdržava od povrede prava svojine drugih lica. Članom 8 se predviđalo da se pravo svojine može oduzeti ili ograničiti samo pod uslovima propisanim zakonom u skladu sa Ustavom. Članom 20 se previđalo da se pravo svojine stiče po samom zakonu, na osnovu pravnog posla i nasleđivanjem ili odlukom državnog organa, na način i pod uslovima određenim zakonom.

IV. ZAKON O SVOJINSKO-PRAVNIM ODNOSIMA IZ 2009. GODINE; (OBJAVLJEN U „SL.CG“ BR. 19/09)

20. Zakon o svojinsko- pravnim odnosima iz 2009. godine je zamjenio Zakon o osnovama svojinsko- pravnih odnosa iz 1980. godine. Međutim, član 6 tog Zakona je suštinski identičan sa sadržajem člana 3 Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa iz 1980. godine. Članom 10 se predviđa, inter alia, da se pravo svojine može ograničiti u skladu sa zakonom te da niko ne može biti lišen prava svojine, osim kad to zahtijeva javni interes i uz pravičnu naknadu.

21. Članom 20 se predviđa da „dobra od opštег interesa“ uživaju posebnu zaštitu u skladu sa zakonom; takva dobra podrazumijevaju prirodna bogatstva, dobra u opštoj upotrebi, i morsko dobro.

V. ZAKON O MORSKOM DOBRU; (OBJAVLJEN U „SL.RCG“ BR. 014/92, 059/92, 027/94, „SL.CG“ BR. 051/08, 021/09, 073/10 I 040/11)

22. Članom 2 se predviđa da morsko dobro uključuje morskou obalu. Članom 3 morska obala se, u smislu ovog zakona, definiše kao pojas kopna ograničen linijom do koje dopiru najveći talasi za vrijeme najjačeg nevremena, a koji je širok najmanje šest metara. Skupština Crne Gore može utvrditi širinu morske obale za pojedina područja i preko utvrđene granice. Članom 4 se predviđa da je morsko dobro u državnoj svojini, ali da se izuzetno, na dijelu morske obale, iz člana 3 stav 3 ovog Zakona, može uspostaviti i privatna svojina u skladu s odlukom Skupštine.

23. Članom 30 se predviđa da vlasnicima zemljišta na morskom dobru koje je stečeno na pravno valjan način do dana stupanja na snagu ovog Zakona i upisano u zemljišne ili druge knjige o evidenciji nepokretnosti kao privatna svojina u slučaju njegovog izuzimanja imaju pravo na naknadu po propisima o eksproprijaciji. Oni takođe imaju preće pravo korišćenja morskog dobra, pod istim uslovima u skladu sa prostornim, odnosno urbanističkim planom.

24. Ovaj Zakon je stupio na snagu 11. aprila 1992. godine.

VI. ZAKON O DRŽAVNOJ IMOVINI; (OBJAVLJEN U „SL.CG“ BR. 021/09 I 040/11)

25. Ovaj Zakon je stupio na snagu 28. marta 2009. godine i zamijenio je član 4 Zakona o morskom dobru iz 1992. godine. Međutim, članovi 10, 11 i 13 ovog Zakona, zajedno, predviđaju, inter alia, da morsko dobro, uključujući zemljišne parcele, morskou obalu i kupališta u državnoj svojini, predstavljaju zajednička dobra kojima raspolaže Crna Gora. Članom 9 se predviđa da prirodna bogatstva i dobra u opštoj upotrebi ne mogu biti objekti privatne svojine.

VII. ZAKON O EKSPROPRIJACIJI IZ 2000. GODINE; (OBJAVLJEN U „SL.RCG“ BR. 55/00, 12/02, 28/06, I U „SL.CG“ BR. 21/08)

26. Članom 1 se eksproprijacija definiše kao lišenje ili ograničenje prava svojine na nepokretnostima kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu. Javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti „utvrđuje se zakonom, ili na osnovu zakona“.

27. Članom 7 se predviđa da se eksproprijacija može vršiti za potrebe države, opštine, državnih fondova i privrednih društava u većinskom vlasništvu države koja obavljaju djelatnosti od javnog interesa.

28. U članu 14 navode se detalji u smislu utvrđivanja pojma javnog interesa. Konkretno, ako javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti nije utvrđen posebnim zakonom, javni interes može utvrditi i Vlada Crne Gore. Predlog za utvrđivanje javnog interesa za eksproprijaciju podnosi lice koje, prema odredbama ovog zakona, može biti korisnik eksproprijacije. Predlog mora sadržati, inter alia, iznos koji treba da se isplati u vidu pravične naknade. Vlada je dužna da po predlogu za utvrđivanje javnog interesa odluci u roku od trideset dana. U formulisanju iste odluke, gdje se definiše javni interes za predmetnu eksproprijaciju, Vlada takođe mora utvrditi korisnika eksproprijacije.

29. Članom 19 se predviđa da predlog za eksproprijaciju može podnijeti korisnik eksproprijacije tek pošto je, u skladu sa zakonom, utvrđen javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti.

30. Članom 25 se predviđa, inter alia, da se rješenjem o eksproprijaciji moraju identifikovati: korisnik eksproprijacije, nepokretnost koja se ekspropriše i vlasnik nepokretnosti.

31. Članovi 35-60 predviđaju detalje u pogledu vrste i iznosa moguće pravične naknade.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 1 PROTOKOLA BR. 1 UZ KONVENCIJU

32. Podnositelj predstavke se žalio na osnovu člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju da je lišen svoje imovine bez donošenja bilo kakve prethodne pojedinačne odluke u tom smislu i bez dosuđivanja adekvatne pravične naknade. Navedeni član glasi kako slijedi:

“Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbijedila naplatu poreza ili drugih dažbina i kazni.”

33. Vlada je osporila žalbe podnositelja predstavke.

A. Prihvatljivost

1. Usaglašenost *ratione temporis*

34. Vlada je navela da su sporne zemljišne parcele postale državna svojina samim Zakonom o morskom dobru iz 1992. godine. S obzirom na to da je relevantni zakon stupio na snagu prije stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Crnu Goru, i imajući u vidu da je lišavanje imovine bilo trenutni čin, predstavka je bila neusaglašena *ratione temporis*.

35. Podnositelj predstavke je tvrdio da se suštinska povreda prava desila u septembru 2015. godine, kada je prvostepena presuda, kojom je podnositelj predstavke lišen svoje imovine, postala pravosnažna. Predstavka je, stoga, bila usaglašena *ratione temporis*.

36. Relevantni principi u tom pogledu su ustanovljeni, na primjer, u Broniowski protiv Poljske (odl.) [VV], br. 31443/96, stavovi 74-77, 19. decembar 2002. godine. Sud ponavlja, naročito, da u cilju utvrđivanja svoje vremenske nadležnosti od suštinske je važnosti da se identificuje, u svakom konkretnom predmetu, tačno vrijeme navodnog miješanja. U tom cilju, Sud mora uzeti u obzir i činjenice na koje se podnositelj predstavke žali i obim konvencijskih prava koja su navodno povrijeđena (vidjeti Blečić protiv Hrvatske [VV], br. 59532/00, stav 82, ECHR 2006 III).

37. Vraćajući se na konkretan predmet, Sud najprije primjećuje da je podnositelj predstavke zakonito pribavio predmetne zemljišne parcele 1980. godine i ostao njihov upisani vlasnik dugo nakon 3. marta 2004. godine, kada je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Crnu Goru (suprotno u predmetu Petrović i drugi protiv Crne Gore, br. 18116/15, stav 31, 17. jul 2018. godine, u kojem predak podnositelja predstavke 1997. godine više nije bio upisan kao vlasnik sporne nepokretnosti).

38. Sud dalje primjećuje da država nije bila automatski upisana kao vlasnik zemljišta, samo na osnovu Zakona o morskom dobru i Zakona o državnoj imovini; već je morala da pokrene postupke protiv podnositelja predstavke radi utvrđivanja njenog prava u tom pogledu. Tek nakon što su sudovi presudili u njenu korist država je proglašena vlasnikom spornih parcela, i na osnovu takve odluke je upisana kao vlasnik u Katastru nepokretnosti. Očigledno je na osnovu spisa predmeta da su odluke domaćih sudova bile jedine donesene odluke koje su se odnosile na vlasništvo zemljišnih parcela, i da su sve te odluke donijete nakon što je Konvencija stupila na snagu u odnosu na tuženu državu (suprotno od Blečić, gore citiran, stavovi 83-85; vidjeti, takođe, mutatis mutandis, Turgut i drugi protiv Turske, br.1411/03, stavovi 72-73 i 75, 8. jul 2008. godine).

39. Konačno, podnositelj predstavke se takođe žalio i na činjenicu da mu država nije isplatila pravičnu naknadu za navedene zemljišne parcele – propust koji se tek treba ispraviti, što znači da je njegova situacija trajne prirode (vidjeti, mutatis mutandis, Almeida Garrett,

Mascarenhas Falcão i drugi protiv Portugala, br. 29813/96 i 30229/96, stavovi 41-43, ECHR 2000 I, i Broniowski, gore citiran, stav 76).

40. Stoga, prigovor Vlade se u ovom pogledu mora odbiti.

2. Zaključak Suda

41. Sud primjećuje da predstavka nije očigledno neosnovana ni neprihvatljiva po bilo kom drugom osnovu navedenom u članu 35 Konvencije. Stoga, mora se proglašiti prihvatljivom.

B. Osnovanost

1. Podnesci stranaka

(a) Podnositelj predstavke

42. Podnositelj predstavke je potvrdio svoju žalbu. Konkretno, on je bio lišen svih svojinskih prava na predmetnoj nepokretnosti i de facto i de iure, s obzirom da je tužena država proglašena jedinim vlasnikom predmetne nepokretnosti bez ikakve isplaćene pravične naknade, suprotno članu 30 Zakona o morskom dobru. Takvo miješanje države u imovinska prava podnosioca predstavke ni na koji način nije bilo opravdano. Naknadni postupci, koji su bili usmjereni na utvrđivanje njegovog prava korišćenja predmetne nepokretnosti, nisu bili od značaja, s obzirom na to da je država ostala njen jedini i isključivi vlasnik. Naveo je da je njegovo pravo na imovinu, koje je garantovano Konvencijom, uslijed toga bilo povrijedjeno.

(b) Vlada

43. Vlada nije sporila da je došlo do miješanja u imovinska prava podnosioca predstavke. Međutim, navedeno je da je to miješanje predstavljalo kontrolu korišćenja imovine. Naime, iako je država bila upisana kao vlasnik predmetnih zemljišnih parcela, podnositelj predstavke je imao državinu i pravo korišćenja do izuzimanja, na osnovu člana 30 Zakona o morskom dobru. Stoga, činjenica da je država upisana kao vlasnik nije bila od značaja, ako se uzme u obzir da nisu preduzete nikakve radnje kojim bi se de facto iste oduzele podnosiocu predstavke.

44. Ovo miješanje je bilo zakonito, imajući u vidu činjenicu da svi relevantni zakoni predviđaju da je zona morskog dobra, uključujući i morsku obalu, prirodno bogatstvo, koje može biti samo u svojini države. Miješanje je takođe imalo legitiman cilj očuvanja životne sredine – tj. obalskog pojasa, što spada u okvire javnog interesa.

45. Konačno, miješanje je bilo srazmjerno, s obzirom da regionalna politika planiranja i zaštite životne sredine (u pogledu preovladavajućeg opštег interesa zajednice) daje državi široko polje slobodne procjene.

46. Vlada je takođe navela da su postojale posebne okolnosti kojima se opravdava odsustvo naknade, s obzirom na to da je podnositelj predstavke ostao zakoniti korisnik predmetne nepokretnosti do njenog izuzimanja. U slučaju faktičkog izuzimanja zemljišta biće pokrenut postupak eksproprijacije i njemu će biti isplaćena naknada u skladu sa zakonom.

2. Procjena Suda

(a) Relevantni principi

47. Relevantni principi su ustanovljeni u Vistiňš i Perepjolkins protiv Letonije [VV] (br. 71243/01, stav 93, stavovi 95-99 i stavovi 108-114, 25. oktobar 2012. godine) i Hutten-Czapska protiv Poljske [VV] (br. 35014/97, stavovi 163-168, ECHR 2006 VIII).

48. Konkretno, svako miješanje javnih vlasti u mirno uživanje imovine treba biti zakonito. Međutim, postojanje pravnog osnova u domaćem zakonodavstvu nije dovoljno, samo po sebi, da zadovolji principe zakonitosti. Uz ovo, pravni principi na kojima se zasniva lišavanje imovine moraju biti dovoljno dostupni, precizni i predvidljivi u njihovoј primjeni (vidjeti gore citirane predmete Vistiňš i Perepjolkins, stavovi 96-97, i Hutten-Czapska, stav 163). Neizvjesnost – bilo da je zakonodavne ili administrativne prirode ili da proističe iz prakse koju primjenjuju nadležni organi – faktor je koji se uzima u obzir pri procjeni postupanja države. Zaista, kada je riječ o pitanju koje se tiče opštег interesa, dužnost je javnih vlasti da reaguju blagovremeno, na odgovarajući i dosljedan način (vidjeti Hutten-Czapska, gore

citiran, stav 168 in fine; Fleri Soler i Camilleri protiv Malte, br.35349/05, stav 70 in fine, ECHR 2006 X; Broniowski protiv Poljske [VV], br.31443/96, stav 151, ECHR 2004-V; i, mutatis mutandis, Belvedere Alberghiera S.r.l. protiv Italije, br.31524/96, stav 58, ECHR 2000 VI).

49. Čak iako se sproveđe „pod uslovima propisanim zakonom” – što podrazumijeva odsustvo arbitarnosti – i u javnom interesu, miješanje u pravo na mirno uživanje imovine, mora uvijek uspostaviti „pravičnu ravnotežu“ između zahtjeva opštег interesa zajednice i zahtjeva zaštite osnovnih prava pojedinca. Konkretno, mora postojati razuman odnos srazmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se teži ostvariti bilo kojom mjerom kojom se neko lice lišava prava na svojinu (vidjeti Vistiňš i Perepjolkins, gore citiran, stav 108). Uslovi kompenzacije na osnovu relevantnog zakonodavstva su od značaja pri procjeni da li je sporna mjera ispoštovala neophodnu pravičnu ravnotežu i naročito, da li je tom mjerom nametnut neproporcionalan teret podnosiocima predstavke. Sud je već ustanovio da bi oduzimanje imovine bez plaćanja naknade koja je razumna u odnosu na njenu vrijednost, uobičajeno predstavljalо nesrazmjerne miješanje (ibid., stav 110).

(b) Procjena Suda

50. Sud primjećuje da je podnositelj predstavke bio zakoniti vlasnik spornih zemljišnih parcela i da je bio upisan kao takav sve dok domaći sudovi nisu presudili u korist države, nakon čega je država upisana kao njihov vlasnik. Stoga, Sud smatra da je na osnovu odluka domaćih sudova i upisa prava svojine na državu podnositelj predstavke bio lišen svoje imovine. Njegovo kontinuirano pravo korišćenja predmetnih parcela ne mijenja ovu činjenicu, s obzirom na to da je izgubio svoje pravo vlasništva. Stoga, u konkretnom predmetu, postoji miješanje u pravo podnosioca predstavke na mirno uživanje njegove svojine, koje predstavlja „lišavanje imovine“ u smislu značenja druge rečenice prvog stava člana 1 Protokola br. 1.

51. Nadalje se primjećuje da se Ustavom iz 2007. godine predviđa da su prirodna bogatstva i dobra u opštoj upotrebi u državnoj svojini. Zakonom o morskom dobru iz 1992. godine predviđa se da je morsko dobro, uključujući i morsku obalu, državna svojina, što je takođe predviđeno na osnovu Zakona o državnoj imovini iz 2009. godine. Dakle, postoji pravni osnov u domaćem zakonodavstvu da država postane vlasnik predmetnog zemljišta.

52. Međutim, takođe se primjećuje da oba Ustava dosljedno predviđaju da se pravo svojine može ograničiti samo uz pravičnu naknadu (vidjeti gore stavove 17-18). Oba zakona o svojinsko-pravnim odnosima predviđaju, indirektno ili direktno, isplatu pravične naknade kada su vlasnici lišeni svoje svojine. Naročito, Zakon o svojinsko-pravnim odnosima iz 1980. godine je upućivao na Ustav u tom pogledu, dok je Zakon o svojinsko-pravnim odnosima iz 2009. godine izričito predviđao pravičnu naknadu kada su vlasnici lišeni svog prava svojine (vidjeti gore stavove 19-20). Zakon o eksproprijaciji iz 2000. godine takođe predviđa naknadu (vidjeti gore stav 26). Konačno, Zakonom o morskom dobru takođe se predviđa da bi zakoniti privatni vlasnici zemljišnih parcela u zoni morskog dobra trebalo da dobiju naknadu u slučaju izuzimanja u skladu sa odredbama o eksproprijaciji (vidjeti gore stav 23). Stoga, iako se relevantnim zakonodavstvom dopušta državi da postane vlasnik predmetnih zemljišnih parcela, njime se takođe predviđa pravo podnosioca predstavke na pravičnu naknadu. U konkretnom predmetu, država nikada nije osporila navode podnosioca predstavke, u domaćim postupcima niti pred ovim Sudom, da on nije nikada primio bilo kakvu pravičnu naknadu.

53. Nadalje, kao što je gore primjećeno, postojanje pravnog osnova u domaćem zakonodavstvu nije, samo po sebi, dovoljno da zadovolji princip zakonitosti. Dodatno, pravna načela na kojima se zasniva lišavanje imovine treba da budu dovoljno dostupna, precizna i predvidljiva u svojoj primjeni (vidjeti gore stav 48). Sud primjećuje u ovom pogledu da je Vlada tvrdila da bi u slučaju izuzimanja podnositelj predstavke imao pravo na pravičnu naknadu u skladu sa odredbama o eksproprijaciji, a prema Zakonu o morskom dobru. Međutim, ostaje nejasno šta eksproprijacija zaista znači u ovom kontekstu: domaći sudovi su

ukazali da je podnositelj predstavke izgubio pravo svojine ex lege, ali je takođe očigledno da je dalji postupak bio potreban da bi se formalizovao upis države, kao i da bi se utvrdila naknada, a čak i nakon sudske odluke izvodi se zaključak da se izuzimanje putem formalne eksproprijacije još uvek nije desilo. Izgleda da Vladini navodi i odredba Zakona o morskom dobru u tom pogledu upućuju da se može dogoditi da do formalne eksproprijacije uopšte i ne dođe, u kojem slučaju podnositelj predstavke ne bi primio bilo kakvu pravičnu naknadu, što je u potpunoj suprotnosti sa svim ostalim zakonskim odredbama kojima se predviđa pravična naknada u slučajevima lišavanja imovine. Samim Zakonom o morskom dobru se ne predviđaju detalji o tome kada, i da li uopšte, postoji obaveza sprovođenja formalne eksproprijacije zemljišnih parcela u zoni morskog dobra. Stoga, nejasno je da li i kada će se postupak formalne eksproprijacije sprovesti. Konačno, ostaje nejasno u konkretnom predmetu u pogledu koga bi se takva eksproprijacija sprovela, ukoliko se uzme u obzir da podnositelj predstavke nije više vlasnik predmetnih zemljišnih parcela.

54. S obzirom na gore navedeno, Sud utvrđuje da navedeno miješanje nije bilo u skladu sa zakonom. Stoga, došlo je do povrede člana 1 Protokola br. 1.

II. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

55. Članom 41 Konvencije se predviđa:

„Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

A. Šteta

56. Podnositelj predstavke nije podnio zahtjev u pogledu materijalne ili nematerijalne štete. Sud, stoga, ne dodjeljuje naknadu po ovom osnovu.

B. Troškovi i izdatci

57. Podnositelj predstavke je tražio 10.268,81 eura za troškove i izdatke koje je pretrpio pred domaćim sudovima. On je takođe tražio troškove koje je pretrpio pred Sudom, čiju visinu je ostavio na procjenu Sudu.

58. Vlada je osporila zahtjev podnositelja predstavke kao neosnovan i pretjeran – naročito ako se uzme u obzir da je on uspio u postupku radi upisa prava korišćenja predmetnih zemljišnih parcela, i da su mu u skladu s tim, bili dodijeljeni sudske troškove.

59. Prema praksi Suda, podnositelj predstavke ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno i nužno nastali i da su razumno po pitanju iznosa. U konkretnom predmetu, nakon što je razmotrio dokumentaciju koju je imao na raspolaganju i na osnovu gore navedenih kriterijuma, Sud smatra razumnim da dodijeli podnositelju predstavke ukupan iznos od 4.150,00 eura za troškove i izdatke u domaćim postupcima, i 1.250,00 eura za postupke koji su vođeni pred Sudom – odnosno 5.400,00 eura, kao naknadu za sve troškove, uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti podnositelju predstavke.

C. Zatezna kamata

60. Sud smatra da je prikladno da zatezna kamatna stopa bude zasnovana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procentna poena.

IZ TIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO

1. **Proglašava** predstavku prihvatljivom;
2. **Utvrđuje** da je došlo do povrede člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju;
3. **Utvrđuje**

(a) da tužena država treba da plati podnositelju predstavke, u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti presude, u skladu sa članom 44 stav 2 Konvencije, iznos od EUR 5.400,00

eura (pet hiljada i četiri stotine eura), uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti podnosiocu predstavke, na ime troškova i izdataka;

(b) da za period od isteka navedena tri mjeseca do izmirenja treba isplatiti običnu kamatu na gore navedeni iznos po stopi koja je jednaka marginalnoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke tokom perioda docnje, uz dodatak od tri procentna poena;

4. **Odbija** ostatak zahtjeva podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi, 9. juna

2020. godine u skladu sa Pravilom 77 stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Stanley Naismith
registrar

Robert Spano
predsjednik

1322.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 24. septembra 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 32 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), donijela

R J E Š E N J E
O POSTAVLJENJU GENERALNE DIREKTORICE
DIREKTORATA ZA PRISTUP TRŽIŠTU RADA U
MINISTARSTVU RADA I SOCIJALNOG STARANJA

Za generalnu direktoricu Direktorata za pristup tržištu rada u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, postavlja se Edina Dešić, dosadašnja v.d. generalne direktorice ovog direktorata.

Broj: 07-4275/3
Podgorica, 24. septembra 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1333.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 24. septembra 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), donijela

**RJEŠENJE
O PRESTANKU MANDATA POMOĆNICE DIREKTORA UPRAVE CARINA**

Snežani Vučković, pomoćnici direktora Uprave carina - rukovoditeljki Sektora za carinsko - pravne poslove, prestaje mandat, na lični zahtjev.

Broj: 07-4244/3
Podgorica, 24. septembra 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1334.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 24. septembra 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 15 stav 2 Uredbe o Vladi Crne Gore, donijela

**R J E Š E N J E
O RAZRJEŠENJU SAVJETNIKA PREDSJEDNIKA
VLADE CRNE GORE**

1. Razrješava se Vladimir Beratović dužnosti savjetnika predsjednika Vlade Crne Gore, zbog prelaska na novu dužnost.

2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-4577/4

Podgorica, 24. septembra 2020. godine

**Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.**

1335.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 24. septembra 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 33 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 59 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), donijela

**R J E Š E N J E
O IMENOVANJU DIREKTORICE UPRAVE ZA
IGRE NA SREĆU**

Za direktoricu Uprave za igre na sreću, imenuje se Milena Savović Baptista, diplomirana pravnica, dosadašnja v.d. direktorice ove uprave.

Broj: 07-4302/3
Podgorica, 24. septembra 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1336.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 24. septembra 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, shodno članu 21. stav 2 Zakona o zaštiti konkurenčije („Službeni list CG”, br 44/12 i 13/18), donijela

**R J E Š E N J E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI
V.D. DIREKTORICE AGENCIJE ZA ZAŠTITU KONKURENCIJE**

Lepi Aleksić, v.d. direktorice Agencije za zaštitu konkurenčije, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određena za v.d. direktorice ove agencije.

Broj:07-4336/2

Podgorica, 24. septembra 2020. godine

**Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.**

1337.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 24. septembra 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, shodno članu 21 stav 2 Zakona o zaštiti konkurenčije („Službeni list CG”, br. 44/12 i 13/18), donijela

R J E Š E N J E
O ODREĐIVANJU V.D. DIREKTORICE AGENCIJE ZA ZAŠTITU
KONKURENCIJE

Za v.d. direktorice Agencije za zaštitu konkurenčije, određuje se Lepa Aleksić, diplomirana pravnica, do imenovanja direktora ove agencije u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-4340/2
Podgorica, 24. septembra 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.